

CZĘŚĆ 3.
Habsburgowie
Lotaryńscy

JÓZEF II	442
LEOPOLD II	445
FRANCISZEK I	457
FERDYNAND V	477
FRANCISZEK JÓZEF I	480
KAROL III IV	486

Józef II

KRÓL CZESKI I WĘGIERSKI
1780–1790

Ojciec: FRANCISZEK STEFAN LOTARYŃSKI | BIOGR. MARII TERESY,
s. 431

Matka: MARIA TERESA | s. 429

Rodzeństwo: BIOGR. MARII TERESY

*

Urodził się 13 marca 1741 w zamku Hofburg w Wiedniu i na chrzcie otrzymał imiona JÓZEF BENEDYKT AUGUST JAN ANTONI MICHAŁ ADAM. 27 marca 1764 we Frankfurcie nad Menem został wybrany królem rzymskim, a 3 kwietnia tego roku w katedrze św. Bartłomieja miała miejsce jego koronacja, której dopełnił arcybiskup moguncki Emeryk Józef von Breidbach. Po śmierci ojca 18 sierpnia 1765 odziedziczył tytuł cesarski, a 19 września matka mianowała go swoim współregentem w austriackich krajach dziedzicznych (w spadku po Franciszku I otrzymał także Cieszyn, który jednak 31 maja 1766 przekazał młodszej siostrze Marii Krysztynie i jej małżonkowi Albertowi Saskiemu). Aktem z 12 stycznia 1765 zrezygnował na rzecz młodszego brata Leopolda z praw sukcesyjnych do Toskanii. Po śmierci matki 29 listopada 1780 został arcyksięciem Austrii, królem Czech i Węgier, władcą Niderlandów Austriackich oraz Mediolanu i Mantui. Celowo zrezygnował z koronacji na króla czeskiego i węgierskiego, pragnąc w ten sposób podkreślić niepodzielność monarchii naddunajskiej. Zmarł na gruźlicę 20 lutego 1790 w zamku Hofburg w Wiedniu i znalazł spoczynek u stóp sarkofagu rodziców w krypcie Terezańskiej (Maria-Theresien Gruft) w podziemiach kościoła kapucynów na wiedeńskim Nowym Rynku; na osobiste życzenie cesarza nie usunięto mu serca oraz wnętrzności, których oddzielny pochówek należał do rytuału pogrzebowego dynastii austriackiej.

Małżonki Józefa II:

1. Poślubiona *per procura* 7 września 1760 w Parmie i osobiście 6 października 1760 w kościele augustianów przy Hofburgu:

IZABELA MARIA PARMEŃSKA

Była ona córką Filipa, księcia Parmy, Piacenzy i Guastalii, potomka dynastii Burbonów, oraz jego żony Ludwiki Elżbiety, córki Ludwika XV, króla Francji i Nawarry; jej młodszy brat Ferdynand zostanie parę lat później mężem młodszej siostry Józefa, arcyksiężniczki Marii Amalii. Urodziła się 31 grudnia 1741 w pałacu Buen Retiro pod Madrytem i na chrzcie otrzymała imiona IZABELA MARIA LUDWIKA ANTONIA FERDYNANDA JÓZEFA KSAWERA DOMINIKA JOANNA. Zmarła na ospę 27 listopada 1763 na zamku Hofburg w Wiedniu, w pięć dni po urodzeniu drugiej córki. Spoczęła w krypcie Terecjańskiej (Maria-Theresien Gruft) w kościele kapucynów na wiedeńskim Nowym Rynku.

2. Poślubiona *per procura* 13 stycznia 1765 w Monachium i osobiście 23 stycznia 1765 w kaplicy pałacowej w Schönbrunn:

MARIA JÓZEFA BAWARSKA

Była ona najmłodszą córką Karola III Bawarskiego. Urodziła się 30 marca 1739 na zamku w Monachium i otrzymała imiona MARIA JÓZEFA ANTONIA WALBURGA FELICYTA REGULA. Jej małżeństwo z Józefem nie zaowocowało potomstwem. Zmarła na ospę 28 maja 1767 na zamku Hofburg w Wiedniu i została pochowana u boku pierwszej żony cesarza w krypcie Terecjańskiej (Maria-Theresien Gruft) u wiedeńskich kapucynów.

Potomstwo Józefa II:

Córki z pierwszego małżeństwa (1–2):

- 1 MARIA TERESA ELŻBIETA. Urodziła się 20 marca 1762 w pałacu Schönbrunn pod Wiedniem, gdzie zmarła 23 stycznia 1770. Spoczęła obok matki w krypcie Terecjańskiej (Maria-Theresien Gruft) w kościele kapucynów.
- 2 KRYSTYNA MARIA. Urodziła się 20 lub 22 listopada 1763 w zamku Hofburg w Wiedniu i umarła już 23 listopada tego roku. Została pochowana w nogach sarkofagu matki w krypcie Terecjańskiej (Maria-Theresien Gruft) u wiedeńskich kapucynów.

Leopold II

KRÓL CZESKI I WĘGIERSKI
1790–1792

Ojciec: FRANCISZEK STEFAN LOTARYŃSKI | BIOGR. MARII TERESY,
s. 431

Matka: MARIA TERESA | s. 429

Rodzeństwo: BIOGR. MARII TERESY

*

Urodził się 5 maja 1747 w pałacu Schönbrunn pod Wiedniem i na chrzcie otrzymał imiona PIOTR LEOPOLD JÓZEF. Po rezygnacji starszego brata Józefa 12 stycznia 1765 został dziedzicem Toskanii, której tron objął po śmierci ojca 13 września 1765 jako wielki książę PIOTR LEOPOLD I. Po śmierci Józefa II 20 lutego 1790 został pod imieniem Leopolda II arcyksięciem Austrii, królem Czech i Węgier, władcą Niderlandów Austriackich oraz księciem Mediolanu i Mantui. 21 lipca 1790 przekazał Toskanię młodszemu synowi, a 30 września 1790 we Frankfurcie nad Menem został wybrany cesarzem rzymskim po czym ukoronowany 9 października 1790 w katedrze św. Bartłomieja we Frankfurcie nad Menem przez arcybiskupa mogunckiego Fryderyka Karola Józefa von Erthal. 15 listopada 1790 r. w katedrze św. Marcina w Preszburgu (obecnej Bratysławie) koronował się na króla Węgier, a 6 listopada 1791 w katedrze św. Wita przy zamku praskim miała miejsce sakra Leopolda na króla Czech. Zmarł na zapalenie płuc 1 marca 1792 w zamku Hofburg w Wiedniu. Jego ciało spoczęło w krypcie Toskańskiej (Toskanergruft) w podziemiach kościoła kapucynów na Nowym Rynku, serce umieszczono w krypcie Serc (Herzgruft) w obrębie kaplicy św. Jerzego (Loretańskiej), należącej do kościoła augustianów przy zamku Hofburg, natomiast trzewia złożono tradycyjnie w krypcie Książęcej (Herzogsgruft) w wiedeńskiej katedrze św. Stefana

Małżonka Leopolda II

Poślubiona *per procura* 16 lutego 1764 w Madrycie i osobiście 5 sierpnia 1765 w Innsbrucku:

MARIA LUDWIKA HISZPAŃSKA

Była ona córką Karola III, króla Hiszpanii z dynastii Burbonów, oraz jego żony Marii Amalii, córki Fryderyka Augusta II (Augusta III), elektora saskiego i króla Polski, po kądzieli wnuczki cesarza Józefa I. Urodziła się 24 listopada 1745 w pałacu w Portici koło Neapolu. 9 października 1790 we Frankfurcie koronowano ją na cesarzową, a 13 listopada 1791 w Pradze na królową Czech, nigdy natomiast nie została koronowana na królową węgierską. Zmarła 15 maja 1792 w wiedeńskim Hofburgu. Została pochowana u boku męża w krypcie Toskańskiej (Toskanergruft) w kościele kapucynów, jej serce złożono w krypcie Serc (Herzgruft) w kaplicy św. Jerzego (Loretańskich) w kościele augustianów, a wnętrzności w krypcie Książęcej (Herzogsgruft) w katedrze św. Stefana.

Potomstwo Leopolda II:

Dzieci małżeńskie (1–16):

- 1 MARIA TERESA JÓZEFA SZARLOTTA JOANNA. Urodziła się 14 stycznia 1767 w pałacu Pitti we Florencji. Jej mężem został poślubiony *per procura* 8 września 1787 we Florencji i osobiście 18 października 1787 w Dreźnie ANTONI KLEMENS TEODOR MARIA JÓZEF JAN EWANGELISTA JAN NEPOMUCEN FRANCISZEK KSAWERY ALOJZY JANUARY, KRÓL SASKI OD 1827 (ur. Drezno 27.12.1775, zm. Pillnitz 6.06.1836), syn Fryderyka Chrystiana, elektora saskiego z albertyńskiej linii Wettynów, oraz jego żony Marii Antonii, księżniczki bawarskiej, córki cesarza Karola VII. Antoni był wdowcem po Karolinie (zm. 1782), córce Wiktora Amadeusza III, króla Sardynii, która umarła bezdzietnie; z Marią Teresą dochował się czworga zmarłych rychło dzieci. Królowa zmarła 7 listopada 1827 w Lipsku i została pochowana w krypcie Wielkiej (Grösse Gruft) w obrębie kościoła dworskiego (Hofkirche) w Dreźnie.
- 2 FRANCISZEK I | s. 457
- 3 FERDYNAND JÓZEF JAN BAPTYSTA. Urodził się 6 maja 1769 w pałacu Pitti we Florencji. 21 lipca 1790 został proklamowa-

ny wielkim księciem Toskanii jako FERDYNAND III. Po zajęciu Toskanii przez armię napoleońską 27 marca 1799 wraz z żoną i dziećmi opuścił Florencję. Jako zadośćuczynienie uzyskał 11 lutego 1803 godność księcia elektora Salzburga oraz księcia Berchtesgaden, Eichstätt i Pasawy, lecz w 1805 pod naporem wojsk francuskich musiał uchodzić i z Salzburga, zaś 1 marca 1806 formalnie zrzekł się tytułów. 1 stycznia 1806 otrzymał tytuł księcia elektora Würzburga, który po rozwiązaniu Świętego Cesarstwa zamienił 30 września 1806 na godność wielkiego księcia Würzburga. Na mocy pierwszego pokoju paryskiego 30 maja 1814 odzyskał Toskanię i 3 czerwca zrzekł się godności wielkiego księcia würzburskiego. Jak każdy męski potomek dynastii służył w cesarskiej armii; karierę uwieńczył rangą feldmarszałka (Feldmarshall). Zmarł 18 czerwca 1824 w pałacu Pitti we Florencji i spoczął w kaplicy Lotaryńczyków w bazylice św. Wawrzyńca (San Lorenzo) tamże.

Małżonki Ferdynanda III, wielkiego księcia Toskanii:

1. Poślubiona *per procura* 15 sierpnia 1790 w Neapolu i osobiście 19 września 1790 kościele augustianów przy zamku Hofburg w Wiedniu:

LUDWIKA MARIA AMELIA TERESA NEAPOLITAŃSKA, córka Ferdynanda IV, króla Neapolu i Sycylii, od 1815 pod imieniem Ferdynanda I króla Obojga Sycylii, potomka bocznej linii dynastii Burbonów, i jego pierwszej żony, arcyksiężniczki Marii Karoliny, rodzonej siostry ojca Ferdynanda III (ZOB. W BIOGR. MARII TERESY); starsza siostra Ludwika Marii – Maria Teresa – została jednocześnie małżonką starszego brata Ferdynanda, przyszłego cesarza Franciszka II. Ludwika Maria urodziła się 27 lipca 1773 w pałacu królewskim w Neapolu, a zmarła podczas porodu 19 września 1802 w wiedeńskim Hofburgu. Spoczęła w krypcie Ferdynanda (Ferdinandsgruft) w kościele kapucynów na Nowym Rynku w Wiedniu, jej serce złożono w krypcie Serc (Herzgruft) w kaplicy św. Jerzego (Loretańskiej) w obrębie kościoła augustianów przy Hofburgu, a wnętrzności zostały pochowane tradycyjnie w krypcie Księżęcej (Herzogsgruft) w katedrze św. Stefana w Wiedniu.

2. Poślubiona 6 maja 1821 we Florencji:

MARIA FERDYNANDA AMALIA KSAWERA TERESA JÓZEFA ANNA NEPOMUCENA ALOJZA JOANNA WINCENTA IGNACJA DOMINIKA FRANCISZKA DE PAULA FRANCISZKA DE CHANTAL SASKA. Jej ojcem był Maksymilian, książę saski z albertyńskiej linii Wettynów, a matką Karolina, córka Ferdynanda I, księcia Parmy, Piacenzy i Guastalli, oraz arcyksiężniczki Marii Amalii (ZOB. W BIOGR. MARIi TERESY). Urodziła się ona 27 kwietnia 1796 na zamku w Dreźnie. Po detronizacji pasierba, wielkiego księcia tokańskiego Leopolda II, 27 kwietnia 1859 wraz z nim i jego rodziną opuściła Włochy. Zmarła 3 stycznia 1865 w zamku Brandýs (Brandeis, obecnie Brandýs nad Ľabą-Stará Boleslav). Została pochowana w krypcie Ferdynanda (Ferdinandsgruft) w kościele kapucynów na Nowym Rynku w Wiedniu, a serce wielkiej księżnej złożono w krypcie Serc (Herzgruft) w kaplicy św. Jerzego (Loretańskiej) w kościele augustianów przy wiedeńskim Hofburgu.

Zstępni Ferdynanda III panowali w Toskanii do 1860, kiedy to utracili tron na rzecz dynastii sabaudzkiej, pod berłem której dokonało się ostateczne zjednoczenie Włoch. Licznie rozrodzona LINIA TOSKAŃSKA dynastii habsbursko-lotaryńskiej istnieje do dziś.

- 4 MARIA ANNA FERDYNANDA JÓZEFA SZARLOTTA JOANNA. Urodziła się 21 kwietnia 1770, wedle różnych opracowań we Florencji lub w Wiedniu. Od 1790 mieszkała z rodziną w Wiedniu. W 1791 objęła godność przełożonej w żeńskiej fundacji klasztornej tereżjanek Damenstift w Pradze – urząd złożyła w 1800. Zmarła 1 października 1809 w wiosce Neudorf w Banacie (obecnie na terenie Rumunii) i spoczęła w kryptach tamtejszego kościoła katolickiego.
- 5 KAROL LUDWIK JAN JÓZEF LAURENCJUSZ. Urodził się 5 września 1771 w pałacu Pitti we Florencji. Po cesarskiej akcesji ojca w 1790 zamieszkał w stolicy austriackiego imperium w Wiedniu. W 1791 został adoptowany przez bezdzietne wujostwo, arcyksiężniczkę Marię Krystynę i jej męża Alberta Saskiego (ZOB. W BIOGR. MARIi TERESY). 17 marca 1793 starszy brat, ce-

sarz Franciszek II, mianował go generalnym namiestnikiem Niderlandów Austriackich; godność ową złożył Ferdynand w 1794. Poświęcił się karierze wojskowej i od wczesnej młodości służył w austriackiej armii. W 1792 został generałem majorem (Generalmajor), a w lutym 1796 otrzymał dowództwo austriackiej armii w południowych Niemczech i Szwajcarii; rok później przeniesiono go do północnych Włoch. Ze stanowiska dowódcy zrezygnował w 1800 i w tym samym roku objął z ramienia starszego brata, cesarza Franciszka II, godność generalnego namiestnika Czech. 9 stycznia 1801 uzyskał nominację na przewodniczącego sztabu generalnego, tekę ministra wojny i marynarki wojennej oraz rangę feldmarszałka. Również w 1801, za namową stryja, Maksymiliana Franciszka, wstąpił do zakonu krzyżackiego i dnia 3 czerwca tegoż roku został wybrany wielkim i niemieckim mistrzem. Dnia 30 czerwca 1804 złożył jednak urząd, mianując uprzednio sukcesorem młodszego brata, arcyksięcia Antoniego Wiktora. 1 września 1805 objął dowództwo Armii Italii, a 10 lutego 1806 cesarz Franciszek I (II) mianował go naczelnym dowódcą armii austriackiej w randze generalissimusa. W 1809 został odwołany ze stanowiska – zrezygnował wówczas także z urzędu namiestnika czeskiego i wycofał się z czynnego życia politycznego; przez krótki czas w 1815 pełnił jeszcze urząd namiestnika Moguncji. Po śmierci księcia Alberta Saskiego w lutym 1822 odziedziczył Księstwo Cieszyńskie na Górnym Śląsku, dodatkowo 6 listopada 1838 zakupił od Wielopolskich dobra żywieckie (niem. Saybusch) w Galicji. Zmarł na zapalenie płuc 30 września 1847 w Wiedniu i został pochowany w krypcie Nowej (Neue Gruft) w podziemiach kościoła kapucynów na wiedeńskim Nowym Rynku, a jego serce złożono w krypcie Serc (Herzgruft) w kaplicy św. Jerzego (Loretańskiej) u wiedeńskich augustianów.

Małżonka Karola Austriackiego, księcia cieszyńskiego, poślubiona 17 września 1815 w Weilburgu:

HENRYKA ALEKSANDRA FRYDERYKA WILHELMINA VON NASSAU, córka Fryderyka Wilhelma, księcia von Nassau-Weilburg, oraz jego żony Ludwiki, córki Wilhelma Jerzego, hrabiego zu

Sayn-Hachen-burg, burgrabiego Kirchbergu. Urodziła się 30 października 1797 w zamku Ermitaż nieopodal Bayreuth lub też na zamku w Weilburgu, zmarła na szkarlatynę 29 grudnia 1829 w zamku Hofburg w Wiedniu i została pochowana w krypcie Nowej (Neue Gruft) w podziemiach wiedeńskiego kościoła kapucynów, gdzie osobno złożono również jej zabal-samowane serce oraz wnętrzności; jest jedyną spoczywającą tam osobą wyznania protestanckiego.

Zstępni Karola Austriackiego stanowią CIESZYŃSKO-ŻYWIECKĄ LINIĘ dynastii habsbursko-lotaryńskiej; istnieje ona do dziś.

- 6 ALEKSANDER LEOPOLD JAN JÓZEF. Urodził się 14 sierpnia 1772 w Poggio Imperiale. W 1784 został mianowany dowódcą 2. Pułku Huzarów Siedmiogrodzkich. Po objęciu przez ojca tronu cesarskiego w 1790 wraz z całą rodziną przeniósł się do stolicy imperium Habsburgów w Wiedniu, a 12 listopada tego roku objął z nominacji Leopolda II urząd generalnego namiestnika Królestwa Węgier. Zginął podczas pożaru zamku Laxenburg pod Wiedniem dnia 12 lipca 1795 i został pochowany w krypcie Franciszkańskiej (Franzensgruft) w kościele kapucynów na Nowym Rynku w Wiedniu. Serce arcyksięcia spoczęło w krypcie Serc (Herzgruft) w kaplicy św. Jerzego (Loretańskiej) w obrębie wiedeńskiego kościoła augustianów, a organy wewnętrzne złożono w krypcie Książęcej (Herzogsgruft) w katedrze św. Stefana w Wiedniu.
- 7 ALBRECHT JAN JÓZEF. Urodził się 19 grudnia 1773 w pałacu Pitti we Florencji, gdzie zmarł 22 lipca 1774. Został pochowany w kaplicy Lotaryńczyków w kościele św. Wawrzyńca (San Lorenzo) we Florencji.
- 8 MAKSYMILIAN JAN JÓZEF. Urodził się 23 grudnia 1774 w pałacu Pitti we Florencji i tam również zmarł 9 lub 10 marca 1778. Spoczął w kaplicy Lotaryńczyków w kościele św. Wawrzyńca (San Lorenzo) we Florencji.
- 9 JÓZEF ANTONI JAN BAPTYSTA. Urodził się 9 marca 1776 w pałacu Pitti we Florencji; od cesarskiej akcesji ojca w 1790 rezydował w Wiedniu. Wraz ze śmiercią starszego brata Aleksandra Leopolda w 1795 przejął jego obowiązki jako generalny na-

miestnik Węgier, a 12 listopada został przez stany węgierskie wybrany palatynem Węgier, którą to elekcję zatwierdził następnie cesarz Franciszek II. Od 1795 sprawował także dowództwo 2. Pułku Huzarów Siedmiogrodzkich – również i tę godność przejął po bracie. Uwieńczeniem kariery wojskowej Józefa był awans na generała feldmarszałka (General Feldmarschall). Zmarł 13 stycznia 1847 na zamku w Budzie i spoczął we wzniesionej na swoje polecenie krypcie Palatyńskiej w podziemiach zamku budzińskiego.

Małżonki Józefa Austriackiego, palatyna Węgier:

1. Poślubiona 30 października 1799 w pałacu w Gatczyźnie pod Sankt Petersburgiem:

ALEKSANDRA PAWŁOWNA, córka Pawła I, cesarza Rosji z dynastii Holstein-Gottorp-Romanow, bocznej linii Oldenburgów, i jego drugiej żony Marii Fiodorownej, urodzonej jako Zofia, córka Fryderyka II Eugeniusza, księcia Wirtembergii (młodsza siostra Elżbiety, pierwszej żony cesarza Austrii Franciszka I). Urodziła się 9 sierpnia 1783 w pałacu w Carskim Siole (obecnie Puszkino) pod Sankt Petersburgiem. Zmarła w połogu 16 marca 1801 na zamku w Budzie i została pochowana w krypcie Palatyńskiej w podziemiach zamkowych, stanowiącej odtąd nekropolię węgierskiej linii dynastii.

2. Poślubiona 9 sierpnia 1815 w Schaumburgu:

HERMINA AMALIA MARIA ANHALCKA. Jej ojcem był Wiktor II, książę Anhaltu na Bernburgu-Schaumburgu-Hoym z dynastii askańskiej, matką zaś Amalia, córka Karola Chrystiana, księcia Nassau na Weilburgu. Urodzona dnia 2 grudnia 1797 w Hoym, zmarła dając życie bliźniakom 14 września 1817 na zamku w Budzie, gdzie spoczęła w krypcie Palatyńskiej.

3. Poślubiona 24 sierpnia 1819 w Kirchheim unter Teck:

MARIA DOROTA LUDWIKA WILHELMINA KAROLINA WIRTEMBERSKA, córka Ludwika, księcia wirtemberskiego z linii królewskiej, i jego drugiej żony Henryki, córki Karola Chrystiana, księcia Nassau na Weilburgu. Urodziła się 1 listopada 1797 w Karlsruhe, a zmarła 30 marca 1855 na zamku w Budzie, gdzie spoczęła obok małżonka.

Potomkowie Józefa Austriackiego, palatyna Węgier, stanowią WĘGIERSKĄ LINIĘ dynastii habsbursko-lotaryńskiej; istnieje ona do dziś.

- 10 MARIA KLEMENTYNA JÓZEFA JOANNA FIDELISA. Urodziła się 24 kwietnia 1777 w Poggio Imperiale. Jej mężem został poślubiony *per procura* 19 września 1790 w kościele augustianów przy zamku Hofburg w Wiedniu i osobiście dnia 25 czerwca 1797 w Foggii FRANCISZEK I JANUARY JÓZEF KSAWERY JAN BAPTYSTA, KRÓL OBOJGA SYCYLII OD 1825 (ur. Neapol 19.08.1777, zm. tamże 8.11.1830), syn króla Ferdynanda I (IV), potomka hiszpańskiej linii Burbonów, oraz arcyksiężniczki Marii Karoliny, córki cesarza Franciszka I Lotaryńskiego. Z małżeństwa tego przyszło na świat dwoje dzieci. Maria Klementyna zmarła w następstwie komplikacji porodowych 15 listopada 1801 w Neapolu i spoczęła w kościele św. Klary. Po jej śmierci Franciszek I ożenił się powtórnie (1802) z infantką hiszpańską Marią Izabelą, z którą dochował się licznego potomstwa.
- 11 ANTONI WIKTOR JÓZEF JAN BAPTYSTA. Urodził się 31 sierpnia 1779 w Poggio Imperiale; od 1790 mieszkał w Wiedniu, gdzie rezydował jego ojciec po cesarskiej akcesji. Od młodości był sposobiony do kariery wojskowej. W 1791 objął dowództwo pułku po zmarłym hrabim Karoly, jednak już w 1801 porzucił wojsko, obierając stan duchowny. Nosił godność biskupa metropolity Kolonii i Münster (Monastyr), a w 1803 został koadiutorem wielkiego mistrza krzyżackiego – swojego starszego brata arcyksięcia Karola. Po jego rezygnacji dnia 1 lipca 1804 został wielkim i niemieckim, a w sierpniu 1805 miało miejsce jego wprowadzenie na urząd. Działał również w Towarzystwie Rolniczym w Wiedniu, Towarzystwie Przyjaciół Muzyki oraz w Towarzystwie dla Ożywienia Ruchu Gospodarczego w Czechach. Zmarł 2 kwietnia 1835 w Wiedniu i znalazł spoczynek w krypcie Toskańskiej w podziemiach kościoła kapucynów, jego serce natomiast złożono w krypcie Serc (Herzgruft) w obrębie kaplicy św. Jerzego (Loretańskiej) w wiedeńskim kościele augustianów.
- 12 MARIA AMALIA JÓZEFA JOANNA KATARZYNA TERESA. Urodziła się ona 15 października 1780 w pałacu Pitti we Florencji, skąd

w 1790 wraz z całą rodziną przeniosła się do stolicy cesarstwa. Zmarła 25 grudnia 1798 w wiedeńskim Hofburgu. Została pochowana w krypcie Ferdynanda (Ferdinandsgruft) w kościele kapucynów w Wiedniu, jej serce złożono zgodnie z tradycją w krypcie Serc (Herzgruft) w obrębie kaplicy św. Jerzego (Loretańskiej) należącej do kościoła augustianów przy Hofburgu, a trzewia spoczęły w krypcie książęcej (Herzogsgruft) w podziemiach katedry św. Stefana w Wiedniu.

- 13 JAN BAPTYSTA JÓZEF FABIAN SEBASTIAN. Urodził się 20 stycznia 1782 w pałacu Pitti we Florencji. W 1800 został mianowany feldcechmistrzem (Feldzeugmeister) i otrzymał dowództwo jednego z korpusów armii cesarskiej, walczącej nad Dunajem podczas drugiej wojny koalicyjnej. Zrażony niepowodzeniami w 1801 przekazał to stanowisko starszemu bratu Karolowi i jeszcze w tym samym roku został generalnym dyrektorem inżynierii i fortyfikacji. W 1805 otrzymał urząd dyrektora Terezjańskiej Akademii Wojskowej, którą to godność dzierżył do 1849. Po wybuchu wojny z Francją dwukrotnie sprawował dowództwo Armii Italii (w 1805 i 1809), nie osiągnął jednak sukcesów. Po zawarciu morganatycznego małżeństwa w 1829 utracił prawa dynastyczne i on sam oraz jego potomstwo zostali wykluczeni z sukcesji. W 1848 cesarz Austrii Ferdynand I mianował go przedstawicielem Reichstagu, a po ucieczce rodziny cesarskiej podczas rewolucji Wiosny Ludów 24 czerwca 1848 Zgromadzenia Narodowe we Frankfurcie nad Menem przyznało Janowi – niezwykle popularnemu wśród mieszkańców monarchii – tytuł wikariusza Rzeszy: regenta nowopowstałego Cesarstwa Niemieckiego. Przestało ono istnieć po półtora roku i dnia 20 grudnia 1849 arcyksiążę Jan złożył godność wikariusza, po czym wycofał się z czynnego życia politycznego. Zmarł 11 maja 1859 w swojej rezydencji w Grazu (Styria) i został pochowany w mauzoleum cesarskim przy kościele św. Katarzyny w Grazu. W 1869 szczątki Jana przeniesiono do nowopowstałego mauzoleum przy zamku Schenna pod Meranem.

Morganatyczna małżonka Jana Austriackiego:

Poślubiona 18 lutego 1829 w Brandhof:

ANNA MARIA JÓZEFINA PLÖCHL, najstarsza z trzynastorga dzieci Jakuba Plöchla, poczmistrza z Bad Aussee, i jego żony Marii Anny Pilz. Urodziła się 6 stycznia 1804 w Bad Aussee. W 1834 otrzymała od cesarza Ferdynanda I tytuł baronowej von Brandhofen, a w 1850 została kreowana hrabiną Meranu (von Meran). Zmarła 4 sierpnia 1885 w swoim rodzinnym Bad Aussee i spoczęła u boku małżonka przy zamku Schenna.

Owoce tego małżeństwa był syn, noszący tytuł HRABIEGO MERANU; linia jego potomków istnieje do dziś.

- 14 RAJNER JÓZEF JAN MICHAŁ FRANCISZEK HIERONIM. Urodził się 30 września 1783 w Pizie. Dla odróżnienia od syna, noszącego to samo imię, określano go niekiedy Starszym. Jak wszyscy mężczyźni z rodziny cesarskiej służył w armii austriackiej, gdzie osiągnął rangę feldcechmistrza (Feldzeugmeister). 3 stycznia 1818 objął z nominacji starszego brata, cesarza Austrii, urząd wicekróla Lombardo-Wenecji, który utracił 17 marca 1848 podczas rewolucji Wiosny Ludów. Zmarł 16 stycznia 1853 w swojej rezydencji w Bozen (obecnie Bolzano) i został pochowany w kościele Wniebowstąpienia NMP tamże.

Małżonka Rajnera (Starszego) Austriackiego:

Poślubiona 28 maja 1820 w Pradze:

MARIA FRANCISZKA ELŻBIETA SZARLOTTA JÓZEFINA SABAUDZKA, córka Karola Emanuela, księcia Carignano, wywodzącego się z bocznej linii dynastii sabaudzkiej, oraz Marii Krystyny, morganatycznej córki Karola, księcia saskiego i kurlandzkiego. Urodziła się 13 kwietnia 1800 w Paryżu, a zmarła 25 grudnia 1856 w Bozen (Bolzano). Została pochowana u boku małżonka w kościele Wniebowstąpienia NMP w Bozen.

Potomkowie tego mariażu, LINIA RAJNERA, wygaśli po mieczu z początkiem XX w.

- 15 LUDWIK JÓZEF ANTONI JAN. Urodził się 13 grudnia 1784 w pałacu Pitti we Florencji. Był generalnym inspektorem granic cesarstwa, dowodził jednym z korpusów armijnych (dowództwo złożył po klęsce pod Abensbergiem w 1809), a w 1809 otrzymał awans do rangi feldmarszałka. Po śmierci feldmarszałka Colloredo-Mansfelda w 1822 objął po nim godność

generalnego dyrektora artylerii armii austriackiej. Zgodnie z testamentem cesarza austriackiego Franciszka I z 4 marca 1835 został przewodniczącym Tajnej Konferencji Państwowej (Geheime Staatskonferenz) – organu doradczego przy nowym cesarzu, ociążałym umysłowo Ferdynandzie I (w niniejszym opracowaniu król czesko-węgierski Ferdynand V), realną władzę sprawował jednak Klemens Metternich. Konferencja została rozwiązana po wybuchu rewolucji Wiosny Ludów 20 marca 1848, a arcyksiążę wycofał się z życia publicznego. Zmarł 21 grudnia 1864 w Wiedniu i został pochowany w krypcie Toskańskiej (Toskanergruft) w podziemiach kościoła kapucynów na Nowym Rynku w Wiedniu, zaś jego serce spoczęło w krypcie Serc (Herzgruft) w należącej do kościoła augustianów przy Hofburgu kaplicy św. Jerzego (Loretańskiej).

- 16 RUDOLF JAN JÓZEF RAJNER. Na świat przyszedł 8 stycznia 1788 w Pizie. Początkowo przeznaczono dlań karierę wojskową, później jednak, ze względu na stan zdrowia i zapatrywania, zaczęto go sposobić do stanu duchownego. 19 marca 1805 przyjął niższe święcenia kapłańskie, a 24 czerwca tego roku został wybrany koadiutorem ołomunieckim przy arcybiskupie Teodorze von Colloredo. Po śmierci tegoż 15 września 1811, z uwagi na wiek zrezygnował jednak z godności arcybiskupiej. Arcybiskupem Ołomuńca został wybrany 24 marca 1819, a na konsystorzu w dniu 4 czerwca tego roku uzyskał godność kardynała – kapelusze przyjął z rąk nuncjusza papieskiego 28 września 1819 w Wiedniu. 26 września 1819 został konsekrowany, a 9 marca 1820 uroczystie wprowadzony na tron arcybiskupi. Zmarł 24 lipca 1831 w Baden nieopodal Wiednia i spoczął w krypcie Nowej (Neue Gruft) w wiedeńskim kościele kapucynów. Serce arcybiskupa złożono natomiast w katedrze w morawskim Ołomuńcu.

Bastard Leopolda II:

Ze związku z LIWIĄ RAIMONDI, tancerką:

- 1 LUDWIK. Urodził się w 1788 we Włoszech (we Florencji?). Po wstąpieniu ojca na tron cesarski (1790) wraz z matką i jej rodziną przeniósł się do Wiednia, jednak po rychłej śmierci cesarza w 1792 musieli opuścić stolicę cesarstwa. Ludwik zmarł na gruźlicę w 1814.

Franciszek I

KRÓL CZESKI I WĘGIERSKI
1792–1835

Ojciec: LEOPOLD II | s. 445

Matka: MARIA LUDWIKA HISZPAŃSKA | s. 447

Rodzeństwo: BIOGR. LEOPOLDA II

*

Urodził się 12 lutego 1768 w pałacu Pitti we Florencji i na chrzcie otrzymał imiona FRANCISZEK JÓZEF KAROL. Od 1784 przebywał zgodnie z życzeniem stryja Józefa II na jego dworze w Wiedniu, zaś po wstąpieniu na tron Leopolda II w 1790 został kronprincem. Śmierć ojca 1 marca 1792 uczyniła go arcyksięciem Austrii, królem Czech i Węgier (jako FRANCISZEK I), władcą Niderlandów Austriackich, księciem Mediolanu i Mantui. Dnia 6 czerwca 1792 w kościele NMP w Budzie (obecnie Budapeszt), zwanym popularnie kościołem Macieja, miała miejsce koronacja Franciszka na króla węgierskiego. 5 lipca 1792 we Frankfurcie nad Menem został wybrany cesarzem rzymskim pod imieniem FRANCISZKA II, a 14 lipca 1792 w katedrze św. Bartłomieja odbyła się jego koronacja, dokonana przez arcybiskupa mogunckiego Fryderyka Karola Józefa von Erthal. 9 sierpnia 1792 w katedrze św. Wita przy zamku w Pradze ukoronowano go na króla Czech. 25 października 1795 przyjął tytuł wielkiego księcia Krakowa, a w 1797 – księcia Friulu i Cattaro. Na mocy pokoju w Campo Formio 18 października 1797 utracił Lombardię z Mediolanem oraz Niderlandy. Dnia 10 sierpnia 1804 przyjął tytuł dziedzicznego cesarza Austrii (jako FRANCISZEK I; koronacja nie była praktykowana), zaś 6 sierpnia 1806 zrezygnował z godności zwierzchnika Świętego Cesarstwa Rzymskiego Narodu Niemieckiego, tym samym wieńcząc jego tysiącletnią historię. 28 kwietnia 1814 na powrót został księciem Mediolanu, a 7 kwietnia 1815 królem Lombardo-Wenecji. Zgodnie z postanowieniami kongresu wiedeńskiego 10 czerwca 1815

otrzymał nadto królestwa Illyrii, Dalmacji, Kroacji, Sławonii, Lo-
domerii i Galicji, księstwa Salzburga, Ragusa i Zara oraz Trydent
i Brixen. Zmarł na zapalenie płuc 2 marca 1835 w zamku Hofburg
w Wiedniu. Został pochowany w krypcie nazwanej od jego imie-
nia Franciszkańską (Franzensgruft) w podziemiach kościoła ka-
pucynów, serce cesarza umieszczono w krypcie Serc (Herzgruft)
w należącej do kościoła augustianów kaplicy św. Jerzego (Lore-
tańskiej), natomiast jego wnętrzności spoczęły w krypcie Książę-
cej (Herzogsgruft) w katedrze św. Stefana.

Małżonki Franciszka I:

1. Poślubiona 6 stycznia 1788 w kościele augustianów przy zamku
Hofburg w Wiedniu:

ELŻBIETA WIRTEMBERSKA

Jej ojcem był Fryderyk II Eugeniusz, książę Wirtembergii, matką
zaś jego żona Dorota, córka Fryderyka Wilhelma, margrabiego
brandenburskiego na Schwedt. Urodziła się ona 21 kwietnia 1767
w Treptow an der Rega i na chrzcie otrzymała imiona ELŻBIETA
WILHELMINA LUDWIKA. Zmarła w położu 18 lutego 1790 w zamku
Hofburg w Wiedniu i została pochowana w krypcie Franciszkań-
skiej (Franzensgruft) u wiedeńskich kapucynów.

2. Poślubiona *per procura* 15 sierpnia 1790 w Neapolu i osobiście
19 września 1790 w kościele augustianów przy zamku Hofburg
w Wiedniu:

MARIA TERESA NEAPOLITAŃSKA

Wywodziła się z neapolitańskich Burbonów, będąc córką Ferdy-
nanda IV, króla Neapolu i Sycylii, od 1815 pod imieniem Ferdy-
nanda I króla Obojga Sycylii, i arcyksiężniczki Marii Karoliny
(ZOB. W BIOGR. MARIi TERESY). Urodziła się 6 lipca 1772 w królew-
skim pałacu w Neapolu i otrzymała imiona MARIA TERESA KAROLI-
NA JÓZEFINA. Jej sakra na królową Węgier miała miejsce 10 czerw-
ca 1792 w kościele NMP (Macieja) w Budzie, a 12 sierpnia 1792
w katedrze św. Wita przy zamku praskim koronowano ją na kró-
lową Czech. Zmarła w położu 13 czerwca 1807 w zamku Hofburg
w Wiedniu. Została pochowana w krypcie Franciszkańskiej (Fran-
zensgruft) w podziemiach kościoła kapucynów na Nowym Rynku
w Wiedniu, jej serce złożono w krypcie Serc (Herzgruft) w kapli-

cy św. Jerzego (Loretańskiej) w kościele augustianów, natomiast wnętrzności spoczęły w krypcie Książęcej (Herzogsgruft) w katedrze św. Stefana.

3. Poślubiona 6 stycznia 1808 w w kościele augustianów przy zamku Hofburg w Wiedniu:

MARIA LUDWIKA MODEŃSKA

Pochodziła z modeńskiej linii dynastii habsbursko-lotaryńskiej i była ona najmłodszym dzieckiem Ferdynanda I, księcia Modeny, Reggio i Mirandoli (ZOB. W BIOGR. MARII TERESY). Urodziła się 14 grudnia 1787 w pałacu w Monzie i na chrzcie otrzymała imiona MARIA LUDWIKA BEATRYCZE ANTONIA JÓZEFA JOANNA. 7 września 1808 w katedrze św. Marcina w Preszburgu (Bratysławie) została koronowana na królową Węgier, nigdy natomiast nie koronowano jej na królową czeską. Zmarła na gruźlicę 7 kwietnia 1816 w Palazzo Canossa w Weronie. Została pochowana u kapucynów w krypcie Franciszkańskiej (Franzensgruft), jej serce spoczęło w krypcie Serc (Herzgruft) w kaplicy św. Jerzego (Loretańskiej) w kościele augustianów, a trzewia w krypcie Książęcej (Herzogsgruft) w katedrze św. Stefana.

4. Poślubiona *per procura* 29 października 1816 w Monachium i osobiście 10 listopada 1816 w kościele augustianów przy zamku Hofburg w Wiedniu:

SZARLOTTA (KAROLINA) AUGUSTA BAWARSKA

Była córką Maksymiliana I Józefa, króla Bawarii z palatyńskiej linii dynastii Wittelsbachów (gałąź Zweibrücken-Birkenfeld), i jego pierwszej żony Augusty, córki Jerzego Wilhelma, księcia heskiego z linii na Darmstadcie; jej młodsza przyrodnia siostra Zofia została w 1824 żoną arcyksięcia Franciszka Karola, młodszego syna Franciszka I z drugiego małżeństwa. Urodziła się 8 lutego 1792 w pałacu elektorskim w Mannheim, a 8 czerwca 1808 w pałacu Rezydencja w Monachium poślubiła WILHELMA FRYDERYKA KAROLA, KSIĘCIA WIRTEMBERSKIEGO, OD 1816 POD IMIENIEM WILHELMA I KRÓLA WIRTEMBERGII (ur. Lubin 27.09.1781, zm. Villa Rosenstein, Stuttgart 24.06.1864), syna Fryderyka I, króla Wirtembergii, i jego żony Szarlotty, córki Jerzego III, króla Wielkiej Brytanii, Irlandii i Hanoweru; bezdzietne małżeństwo zosta-

ło rozwiązane 31 sierpnia 1814. Zaślubiwszy cesarza, 25 września 1825 w katedrze św. Marcina w Preszburgu (Bratysławie) została koronowana na królową węgierską, nigdy natomiast nie koronowano jej na królową Czech. Zmarła 9 lutego 1873 w wiedeńskim Hofburgu i spoczęła w krypcie Franciszkańskiej (Franzensgruft) u wiedeńskich kapucynów.

Potomstwo Franciszka I (II):

Córka z pierwszego małżeństwa:

- 1 LUDWIKA ELŻBIETA FRANCISZKA. Urodziła się 18 lutego 1790 w zamku Hofburg w Wiedniu, gdzie zmarła 24 czerwca 1791. Spoczęła w krypcie Ferdynanda (Ferdinandsgruft) w kościele kapucynów w Wiedniu, serce złożono w krypcie Serc (Herzgruft) w obrębie kaplicy św. Jerzego (Loretańskiej) należącej do kościoła augustianów przy Hofburgu, natomiast trzewia w krypcie Książęcej (Herzogsgruft) w katedrze św. Stefana.

Dzieci z drugiego małżeństwa (1–12):

- 1 MARIA LUDWIKA LEOPOLDYNA FRANCISZKA TERESA JÓZEFA ŁUCJA. Urodziła się ona 12 grudnia 1791 w pałacu Schönbrunn pod Wiedniem. 11 marca 1810 w kościele augustianów w Wiedniu odbył się jej ślub *per procura*, 1 kwietnia 1810 w pałacu Saint-Cloud pod Paryżem miał miejsce ślub osobisty w ceremonii cywilnej, zaś następnego dnia w paryskim Luwrze odbyła się ceremonia kościelna, którą powtórzono (i połączono z koronacją Marii Ludwiki na cesarzową Francuzów) 11 kwietnia 1810 w katedrze Notre-Dame w Paryżu – małżonkiem został NAPOLEON I, CESARZ FRANCUZÓW W LATACH 1804–14 I W 1815, KRÓL WŁOCH W LATACH 1805–14, SUWERENNY KSIĄŻĘ WYSPY ELBA W LATACH 1814–15 (ur. Ajaccio, Korsyka 15.08.1769, zm. Longwood, wyspa św. Heleny 5.05.1821), syn Karola Bonaparte (Buonaparte), adwokata, i jego żony Marii Letycji, córki Jana Patryka Hieronima Ramolino. Pierwszą żoną Napoleona I była w latach 1796–1809 Józefina Tascher de la Pagerie – małżeństwo owo pozostało bezdzietne i zakończył je rozwód; z Marią Ludwiką dochował się syna, Napoleona Franciszka Józefa Karola, „Orlątką”, króla Rzymu w latach 1811–14, tytularnego cesarz Francuzów (jako Napoleon II) od 1815, księcia

Reichstadt od 1818 (ur. 1811, zm. 1832). 9 czerwca 1815 Maria Ludwika otrzymała tytuł księżnej Parmy, Piacenzy i Guastalli. Jej drugim mężem (morganatycznym) został 7 września 1821 w Parmie ADAM ADALBERT, HRABIA VON NEIPPERG, feldmarszałek lejtnant austriacki (ur. Wiedeń 8.04.1775, zm. Parma 22.02.1829), syn Leopolda, hrabiego von Neipperg, i Wilhelminy, córki Karola Ferdynanda, hrabiego von Hatzfeld zu Wildenburg. Adam Adalbert von Neipperg był wdowcem po Teresie (zm. 1815), córce Antoniego, hrabiego von Pola, z którą miał czterech synów. Maria Ludwika miała z nim dalszych czworo dzieci, noszących tytuł hrabiów von Montenuovo. Trzecim mężem Marii Ludwiki został poślubiony potajemnie 17 lutego 1834 w Parmie (związek morganatyczny) KAROL RENAT, HRABIA DE BOMBELLES, ambasador francuski w Parmie (ur. Wersal 6.11.1784 (1785?), zm. tamże 30.05.1856), syn Marka Antoniego Marii, markiza de Bombelles, i Andżeliki Szarlotty, córki Ludwika, barona de Mackau; małżeństwo pozostało bezdzietne. Maria Ludwika zmarła 17 grudnia 1847 w swojej rezydencji w Parmie i została pochowana w Nowej Krypcie (Neue Gruft) w wiedeńskim kościele kapucynów.

- 2 FERDYNAND V | s. 477
- 3 MARIA KAROLINA LEOPOLDYNA FRANCISZKA TERESA JÓZEFA MEDARDA. Urodziła się ona 8 czerwca 1794 w zamku Hofburg w Wiedniu, gdzie zmarła 16 marca 1795. Została pochowana w krypcie Ferdynanda (Ferdinandsgruft) w kościele kapucynów na Nowym Rynku w Wiedniu, jej serce złożono w krypcie Serc (Herzgruft) w kaplicy pw. św. Jerzego (Loretańskiej) w kościele wiedeńskich augustianów przy zamku Hofburg, a trzewia spoczęły w krypcie Książęcej (Herzogsgruft) w katedrze św. Stefana.
- 4 KAROLINA LUDWIKA LEOPOLDYNA. Urodziła się 9 grudnia 1795 w zamku Hofburg w Wiedniu, gdzie również zmarła 30 czerwca 1799. Została pochowana w krypcie Ferdynanda (Ferdinandsgruft) u wiedeńskich kapucynów, jej zabalsamowane serce spoczęło w krypcie Serc (Herzgruft) w kaplicy św. Jerzego u augustianów, a organy wewnętrzne złożono w krypcie Książęcej (Herzogsgruft) w katedrze św. Stefana.

- 5 MARIA LEOPOLDYNA JÓZEFA KAROLINA. Urodziła się ona 23 stycznia 1797 w zamku Hofburg w Wiedniu. 13 maja 1817 w kościele augustianów w Wiedniu poślubiła *per procura*, a 6 listopada tego roku w kaplicy pałacu miejskiego w Rio de Janeiro osobiście PIOTRA DE ALCÁNTARA FRANCISZKA ANTONIEGO JANA KAROLA KSAWEREGO DE PAULA MICHAŁA RAFAELA JOACHIMA JÓZEFA GONZAGĘ PASKALA CYPRIANA SERAFINA, OD 1822 CESARZA BRAZYLII POD IMIENIEM PIOTRA I, OD 1826 KRÓLA PORTUGALII I ALGARVE JAKO PIOTR IV (abdykował w tym samym roku na rzecz córki) (ur. Queluz 12.10.1798, zm. tamże 24.09.1834), syna Jana VI, króla Portugalii i Algarve z dynastii Bragança, i jego żony Szarlotty Joachimy, córki Karola IV, króla Hiszpanii; dochowali się siedmiu dzieci. Maria Leopoldyna zmarła 11 grudnia 1826 w pałacu Boa Vista w Rio de Janeiro na skutek poronienia. Została pochowana w klasztorze Ajuda w Rio de Janeiro, skąd po jego rozebraniu w 1911 szczątki przeniesiono do klasztoru św. Antoniego, a w 1954 uroczystie pochowano w mauzoleum Ipiranga w São Paulo. Po jej śmierci Piotr I (IV) ożenił się (1829) z Amelią, córką Eugeniusza, księcia Leuchtenbergu i Eichstädt, z którą dochował się córki.
- 6 MARIA KLEMENTYNA FRANCISZKA JÓZEFA. Na świat przyszła 1 marca 1798 w zamku Hofburg w Wiedniu. 28 lipca 1816 w kaplicy pałacowej w Schönbrunn poślubiła LEOPOLDA JANA JÓZEFA MICHAŁA FRANCISZKA DI PAOLA SALWATORA KASpra MELCHIORA BALTAZARA JANUAREGO KAROLA PASKALA FILIPA NERI BENIAMINA SYCYLIJSKIEGO, KSIĘCIA SALERNO OD 1817 (ur. Neapol 2.07.1790, zm. tamże 10.03.1851), syna króla Obojga Sycylii Ferdynanda I (IV) z dynastii Burbonów i arcyksiężniczki Marii Karoliny (ZOB. BIOGR. MARII TERESY); mieli dwoje dzieci. Maria Klementyna zmarła 3 września 1881 w zamku Chantilly i spoczęła w kaplicy św. Ludwika w Dreux.
- 7 JÓZEF FRANCISZEK LEOPOLD. Urodził się 9 kwietnia 1799 w zamku Hofburg w Wiedniu, zmarł zaś 30 czerwca 1807 w zamku Laxenburg pod Wiedniem. Spoczął w krypcie Ferdynanda (Ferdinandsgruft) w podziemiach kościoła kapucynów na Nowym Rynku w Wiedniu, jego serce złożono w krypcie Serc (Herzgruft) w kaplicy św. Jerzego (Loretańskiej),

należącej do wiedeńskiego kościoła augustianów, a organy wewnętrzne tradycyjnie w krypcie Książęcej (Herzogsgruft) w katedrze św. Stefana.

- 8 MARIA KAROLINA FERDYNANDA TERESA JÓZEFINA DEMETRIA. Urodziła się 8 kwietnia 1801 w wiedeńskim Hofburgu. Jej mężem został zaślubiony *per procura* 26 września 1819 w kościele augustinianów przy Hofburgu i osobiście 7 października tegoż roku w Dreźnie FRYDERYK AUGUST II ALBERT MARIA KLEMENS JÓZEF WINCENTY ALOJZY NEPOMUCEN JAN BAPTYSTA MIKOŁAJ RAFAEL PIOTR KSAWERY FRANCISZEK DE PAULA WENANCJUSZ FELIKS, KRÓL SAKSONII OD 1836 (ur. Drezno 18.05.1797, zginął w wypadku w Brennbüchel koło Imst w Tyrolu 9.08.1854), syn Maksymiliana, księcia saskiego z albertyńskiej (królewskiej) linii dynastii Wettynów, i zaślubionej mu Karoliny, księżniczki parmeńskiej, córki arcyksiężniczki Marii Amalii (ZOB. BIOGR. MARII TERESY); małżeństwo to pozostało bezdzietne. Karolina Ferdynanda zmarła 22 maja 1832 w zamku Pillnitz nieopodal Drezna i została pochowana w krypcie Wielkiej (Grösse Gruft) w drezdeńskim kościele dworskim (Hofkirche). Fryderyk August II ożenił się powtórnie (1819) z Marią Anną, córką Maksymiliana I Józefa, króla Bawarii, rodzoną siostrą swojej macochy, czwartej i ostatniej żony Franciszka I.
- 9 FRANCISZEK KAROL JÓZEF. Urodził się on 7 grudnia 1802 w zamku Hofburg w Wiedniu. Był generałem feldmarszałkiem armii austriackiej. Po śmierci ojca i wstąpieniu na tron starszego brata (1835) został następcą tronu Austrii, Czech i Węgier. Od 4 marca 1835 zasiadał także, obok arcyksięcia Ludwika (ZOB. BIOGR. LEOPOLDA II), kanclerza Metternicha oraz hrabiego Kolowrata, w Tajnej Konferencji Państwowej (Geheime Staatskonferenz), władającej w zastępstwie cesarza Ferdynanda I. Konferencja została rozwiązana 20 marca 1848, a jej członkowie otrzymali dymisje. 2 grudnia tego roku w Ołomuńcu arcyksiążę dołączył dobrowolne zrzeczenie praw sukcesyjnych do aktu abdykacyjnego starszego brata. Zmarł 8 marca 1878 w wiedeńskim Hofburgu i został pochowany w krypcie Nowej (Neue Gruft) w kościele kapucynów

na Nowym Rynku w Wiedniu. Był ostatnim Habsburgiem, wobec którego zastosowano tradycyjny ryt pogrzebowy dynastii: a mianowicie zabalsamowane serce złożono w tzw. krypcie Serc (Herzgruft) w kaplicy św. Jerzego (Loretańskiej) w obrębie kościoła augustianów przy wiedeńskim Hofburgu, zaś wnętrzności w krypcie Książęcej (Herzogsgruft) w podziemiach katedry św. Stefana.

Małżonka Franciszka Karola:

Poślubiona 4 listopada 1824 w kościele augustianów przy wiedeńskim Hofburgu:

FRYDERYKA Z O F I A DOROTA WILHELMINA BAWARSKA, córka Maksymiliana I Józefa, króla Bawarii z palatyńskiej linii dynastii Wittelsbachów (gałąź Zweibrücken-Birkenfeld), i jego drugiej żony Karoliny, córki Karola Ludwika, księcia badenckiego; jej siostrą była cesarzowa Karolina Augusta, czwarta żona Franciszka I. Urodziła się 27 stycznia 1805 na zamku w Monachium, a zmarła 28 maja 1872 w wiedeńskim Hofburgu. Spoczęła w krypcie Nowej (Neue Gruft) w kościele kapucynów na Nowym Rynku.

Dzieci Franciszka Karola Austriackiego (A–F):

A FRANCISZEK JÓZEF I | s. 480

B FERDYNAND MAKSYMILIAN JÓZEF MARIA. Urodził się 6 lipca 1832 w pałacu Schönbrunn pod Wiedniem. Po akcesji Franciszka Józefa I 2 grudnia 1848 został następcą tronu i był nim do narodzin arcyksięcia Rudolfa (21.08.1858). Przeznaczony do kariery w marynarce cesarskiej, 1 października 1854 otrzymał stanowisko jej głównodowodzącego wraz z rangą kontradmirała (Konteradmiral). 28 lutego 1857 cesarz mianował go wicekrólem Lombardo-Wenecji, lecz po wybuchu włoskiej wojny wyzwolenczej arcyksiążę zmuszony był złożyć godność (20 kwietnia 1859). W tym samym roku meksykańscy monarchiści zaproponowali mu koronę. 9 kwietnia 1864 w swoim pałacu Miramar koło Triestu zrzekł się austriackich praw sukcesyjnych, a następnego dnia został proklamowany cesarzem Meksyku jako MAKSYMILIAN I; na meksykańskim wybrzeżu

wylądował 28 maja 1864. Pod naporem armii republikańskiej 11 maja 1867 podjął próbę ucieczki ze swojej stolicy, został jednak schwytany i zmuszony do abdykacji (15 maja 1867). W nadziei na uratowanie brata, Franciszek Józef I przywrócił mu wówczas prawa dynastyczne w Austro-Węgrzech, niemniej Maksymiliana postawiono przed sądem wojskowym, który orzekł karę śmierci. Wyrok został wykonany przez rozstrzelanie 19 czerwca 1867 w Cerro de las Campanas w Queretaro. Ciało odtransportowano do Trieštu, a stamtąd do Wiednia, gdzie spoczęło w krypcie Nowej (Neue Gruft) w kościele kapucynów.

Małżonka Ferdynanda Maksymiliana Austriackiego:

Poślubiona podczas ceremonii cywilnej 27 lipca 1857 w Gabinetcie Błękitnym pałacu królewskiego w Brukseli oraz tego samego dnia w trakcie ceremonii kościelnej, która odbyła się w kaplicy pałacu królewskiego:

MARIA SZARLOTTA AMELIA AUGUSTA WIKTORIA KLEMENTYNA LEOPOLDYNA BELGIJSKA, córka Leopolda I, króla Belgów z dynastii Koburgów (bocznej gałęzi ernestyńskiej linii Wettynów), i jego drugiej żony Ludwiki Marii, córki Ludwika Filipa I, króla Francuzów. Urodziła się 7 czerwca 1840 w pałacu Laeken pod Brukselą. W 1864 towarzyszyła Maksymilianowi do Mesyky; 9 czerwca 1866 odpłynęła do Europy, gdzie bezskutecznie zabiegała o pomoc cesarza Napoleona III i papieża Piusa IX. Po straceniu Maksymiliana postradała zmysły. Zmarła w odosobnieniu 19 stycznia 1927 w zamku Bouchout pod Brukselą i została pochowana w kościele NMP (Notre-Dame) w Laeken.

- C KAROL LUDWIK JÓZEF MARIA. Urodził się 30 lipca 1833 w pałacu Schönbrunn pod Wiedniem. Był feldmarszałkiem lejtnantem (1861) oraz generałem kawalerii (1884) armii austro-węgierskiej. 30 lipca 1855 został z ramienia cesarza Franciszka Józefa I gubernatorem Tyrolu i Przedarulanii, a w latach 60. XIX w. był brany pod uwagę jako kandydat do mającego na nowo powstać Królestwa Polskiego. Ze stanowiska gubernatora zrezygnował 11 lipca 1861 pod

naciskiem tyrolskich kół liberalnych, zarzucających mu niestosowanie się do wydanych w latach 1860–61 dyplomu październikowego oraz patentu lutowego; po tym czasie wycofał się z czynnego życia politycznego. Pełnił szereg honorowych godności, m.in. zastępcy protektora Austriackich Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża. Po śmierci arcyksięcia Rudolfa 30 stycznia 1889 został następcą tronu (kronprincem). Zmarł na tyfus, którego nabawił się podczas pielgrzymki do Palestyny, po wypiciu wody z rzeki Jordan, 19 maja 1896 w pałacu Schönbrunn pod Wiedniem. Spoczął w krypcie Nowej (Neue Gruft) w wiedeńskim kościele kapucynów.

Małżonki Karola Ludwika:

1. Poślubiona 4 listopada 1856 w kościele dworskim (Hofkirche) w Dreźnie:

MAŁGORZATA KAROLINA FRYDERYKA CECYLIA AUGUSTA AMALIA JÓZFINA ELŻBIETA MARIA JOANNA SASKA, córka Jana, króla Saksonii z albertyńskiej (królewskiej) linii Wettynów, oraz jego żony Amalii Augusty, córki Maksymiliana I Józefa, króla Bawarii. Urodziła się 24 maja 1840 na zamku w Dreźnie, a zmarła na tyfus 15 września 1858 w rezydencji Villa Reale w Monzie. Spoczęła w krypcie Nowej (Neue Gruft) w kościele kapucynów w Wiedniu, a jej serce złożono w kościele zamkowym w Innsbrucku.

2. Poślubiona *per procura* 16 października 1862 w pałacu Kwirynalskim w Rzymie i osobiście 21 października 1862 w kaplicy pałacu Dożów w Wenecji:

MARIA ANNUNCJATA IZABELA FILOMENA SABASIA SYCYLIJSKA, córka Ferdynanda II, króla Obojga Sycylii z dynastii Burbonów, oraz jego drugiej żony Marii Teresy, córki Karola, arcyksięcia austriackiego z linii cieszyńsko-żywieckiej (ZOB. BIOGR. LEOPOLDA II). Urodziła się 24 marca 1843 w pałacu w Casercie, a zmarła na gruźlicę 4 maja 1871 w pałacu Arcyksiążęcym (Erzherzogliches Palais) na Favoritenstraße w Wiedniu. Została pochowana w krypcie Nowej (Neue Gruft) w kościele wiedeńskich kapucynów.

3. Poślubiona 23 lipca 1873 w zamku Kleinheubach:

MARIA TERESA DE IMACULADA CONCEIÇÃO FERDYNANDA EULALIA LEOPOLDYNA ADELAJDA IZABELA KAROLINA MICHALINA RAFAELA GABRIELA FRANCISZKA DE ASSIS E DE PAULA GONZAGA AGNIESZKA ZOFIA BARTŁOMIEJA DOS ANJOS, córka Michała I, króla Portugalii i Algarve z dynastii Bragança, i jego żony Adelajdy, córki Konstantyna, erbprinca zu Löwenstein-Wertheim-Rosenberg. Urodziła się 24 sierpnia 1855 w zamku Kleinheubach, zmarła zaś 12 lutego 1944 w Wiedniu i została pochowana w krypcie Ferdynanda (Ferdinandsgruft) w wiedeńskim kościele kapucynów.

Potomstwo Karola Ludwika:

Dzieci z drugiego małżeństwa (I–IV):

- I FRANCISZEK FERDYNAND KAROL LUDWIK JÓZEF MARIA. Urodził się 18 grudnia 1863 w pałacu Khuenburg na Sackstraße 18 w Grazu. Po śmierci w 1875 Franciszka V, ostatniego księcia Modeny, został spadkobiercą roszczeń i posiadłości modeńskiej rodziny książęcej (ZOB. W BIOGR. MARII TERESY) i przyjął nazwisko VON ÖSTERREICH-ESTE (D'AUSTRIA-ESTE). W 1855 został rotmistrzem (Rittmeister) armii austriackiej, w 1888 majorem, w 1890 pułkownikiem, w 1892 generałem majorem, zaś w 1896 feldmarszałkiem lejtnantem (Feldmarschalleutnant). Od śmierci ojca był następcą tronu (kronprincem) Austro-Węgier. W 1899 uzyskał rangę generała kawalerii, a w 1902 został mianowany admirałem. Uwieńczeniem kariery wojskowej arcyksięcia było objęcie przezeń w 1913 urzędu generalnego inspektora armii austro-węgierskiej. Dnia 28 czerwca 1914 w trakcie oficjalnej wizyty w Sarajewie on i jego żona padli ofiarami zamachu serbskiego anarchisty Principa; śmiertelnie postrzeleni, zmarli po przewiezieniu do Konału, kwatery generała Potiorka, szefa kraju. Ich ciała odtransportowano do Austrii i złożono w krypcie zamkowej w Artstetten.

Morganatyczna żona Franciszka Ferdynanda,
poślubiona 1 lipca 1900 w kaplicy św. Franciszka
Serafina w zamku Reichstadt (obecnie Zákupy)
w Czechach:

ZOFIA MARIA JÓZEFINA ALBINA CHOTEK VON CHOTKOVA, córka Bogusława, hrabiego Chotek von Chotkova und Wognin, i jego żony Wilhelminy, córki Józefa, hrabiego Kinsky von Wchinitz und Tettau. Urodziła się 1 marca 1868 w Stuttgarcie. W dniu ślubu z następcą tronu 1 lipca 1900 została podniesiona przez cesarza do godności księżęcej (Fürstin) jako dziedziczna księżna von Hohenberg, a 4 października 1909 otrzymała wyższy tytuł księżęcy (Herzogin). Zginęła od kul zamachowca 28 czerwca 1914 w Sarajewie; oczekiwała wówczas szóstego dziecka. Została pochowana wraz z małżonkiem w krypcie zamkowej w Artstetten.

Morganatyczne dzieci Franciszka Ferdynanda (a–e):

KSIĄŻĘTA VON HOHENBERG

- a ZOFIA MARIA FRANCISZKA ANTONIA IGNACJA ALBERTA VON HOHENBERG. Urodziła się 24 lipca 1901 w zamku Konopischt (Czechy), a 8 września 1920 w Tetschen an der Elbe wyszła za HRABIEGO FRYDERYKA LEOPOLDA JÓZEFA HUBERTA MARIĘ VON NOSTITZ-RIENECK (ur. Praga 1.11.1891, zm. Graz 29.12.1973), syna Erwina Feliksa, hrabiego von Nostitz-Rieneck, oraz Amelii, córki Leopolda, hrabiego von Podstatzky-Lichtenstein. Z małżeństwa tego dochowała się czworga dzieci. Zmarła 27 października 1990 w zamku Thannhausen w Styrii i została pochowana na cmentarzu w Weizbergu nieopodal Thannhausen.
- b MAKSYMILIAN KAROL FRANCISZEK MICHAŁ HUBERT ANTONI IGNACY JÓZEF MARIA VON HOHENBERG. Urodził się 28 września 1902 w należącym do ojca zamku Górny Belweder w Wiedniu. Dnia 31 sierpnia 1917 cesarz Karol I podniósł go do godności 1. księcia (Herzog) von Hohenberg. W 1918 zamieszkał w Wiedniu; 16 listopada 1926 w Wolfegg poślubił MARIĘ ELŻBIETĘ

BONĘ WALBURGĘ JÓZEFĘ LAURENCJĘ VON WALDBURG (ur. Waldsee 10.08.1904, zm. Salzburg 13.03.1993), córkę Maksymiliana, hrabiego von Waldburg zu Wolfegg und Waldsee, oraz jego żony Sydonii, córki Jerzego Chrystiana, księcia von Lobkovitz (Lobkowicz); mieli sześcioro dzieci, a licznie rozrodzona linia jego potomków istnieje do dziś. Po anszlusie (1938), któremu otwarcie się sprzeciwiał, wraz z młodszym bratem Ernestem został aresztowany i osadzony w Dachau. Zwolniono go w 1940, po czym umieszczono w areszcie domowym w zamku Artstetten; wolność odzyskał po wyzwoleniu Austrii przez wojska sowieckie w roku 1945. Sprawował następnie, przez niemal dwie kadencje, urząd burmistrza (starosty) Artstetten, który złożył w 1958 po fiasku negocjacji w sprawie powrotu do Austrii członków dynastii habsbursko-lotaryńskiej – był w tej sprawie pełnomocnikiem dra Ottona Habsburga (arcyksięcia Ottona) w jego rozmowach z austriackim rządem federalnym. Zmarł 8 stycznia 1962 w Wiedniu i znalazł spoczynek u boku rodziców oraz młodszych braci w krypcie zamku Artstetten.

- c MARTWA CÓRKA, na świat przyszła w 1903 w zamku Konopischt.
- d ERNEST ALFONS FRANCISZEK IGNACY JÓZEF MARIA ANTONI VON HOHENBERG. Na świat przyszedł 27 maja 1904 w czeskiej rezydencji ojca, zamku Konopischt. 25 maja 1936 w kościele parafialnym pw. św. Karola Boromeusza w Wiedniu poślubił MARIĘ TERESĘ WOOD (ur. Wiedeń 9.05.1910, zm. Radmer 28.11.1985), córkę Jerzego Jervis Wood oraz Róży, hrabianki Lónyay von Nagy-Lónya und Vásáros-Nemény; mieli dwoje dzieci, a linia ich potomków istnieje do dziś. Po anszlusie w 1938 Ernest podzielił los starszego brata i po aresztowaniu został osadzony w obozie koncentracyjnym w Dachau. W 1940 przeniesiono go do Buchenwaldu, skąd został zwolniony w 1943. Zmarł 5 marca 1954 w Grazu i znalazł spoczynek w kościele zamkowym w Artstetten.
- e MARTWY SYN. Urodził się 12 stycznia 1908 w zamku Artstetten i spoczął w krypcie kościoła zamkowego.

II OTTO FRANCISZEK JÓZEF KAROL LUDWIK MARIA. Urodził 21 kwietnia 1865 w pałacu Khuenburg na Sackstraße 18 w Grazu. Podczas ciężkiej choroby starszego brata, Franciszka Ferdynanda, w latach 1895–98 był przewidywanym następcą tronu Austro-Węgier. W 1904 otrzymał stanowisko generalnego inspektora kawalerii armii Austro-Węgier, a rok później rangę generała kawalerii. Ze względu na pogarszający się stan zdrowia (zaawansowany syfilis) w lipcu 1906 przeszedł w stan spoczynku. Zmarł 1 listopada 1906 w swojej willi w Döbling na przedmieściach Wiednia i spoczął w krypcie Nowej (Neue Gruft) w kościele kapucynów na wiedeńskim Nowym Rynku.

Małżonka Ottona, poślubiona 2 października 1886 w kościele dworskim (Hofkirche) w Dreźnie:

MARIA JÓZEFA LUDWIKA FILIPINA ELŻBIETA PIA ANIELA MAŁGORZATA SASKA, córka Jerzego, króla Saksonii z albertyńskiej linii dynastii Wettynów, i jego żony Marii Anny, infantki portugalskiej, córki Marii II da Glória, królowej Portugalii i Algarve. Urodzona 31 maja 1867 na zamku w Dreźnie, zmarła 28 maja 1944 w zamku Wildenwart i została pochowana obok męża w krypcie Nowej (Neue Gruft) u kapucynów.

Potomstwo Ottona:

Synowie małżeńscy (a–b):

a KAROL III|IV | s. 486

b MAKSYMILIAN EUGENIUSZ LUDWIK FRYDERYK FILIP IGNACY JÓZEF MARIA. Urodził się 13 kwietnia 1895 w Wiedniu. Podczas I wojny służył w stopniu majora w armii austro-węgierskiej, był także kapitanem cesarskiej marynarki. Po zakończeniu wojny i zniesieniu monarchii w 1918 otrzymał abszyt. Odmówił podpisania tzw. ustaw habsburskich (1919) i za pozwoleniem władz austriackich wyjechał za granicę. Na wygnaniu używał niekiedy nazwiska hrabiego Kyburga (von Kyburg) oraz

hrabiego Wernbergu (stare posiadłości rodowe Habsburgów). Ukończył studia prawnicze i obronił doktorat. Zmarł na serce 9 stycznia 1952 w hotelu w Nicei i spoczął w krypcie zamku Altshausen. Żona Maksymiliana Eugeniusza, poślubiona 29 listopada 1917 w podwiedeńskim zamku Laxenburg:

FRANCISZKA ANNA MARIA ZU HOHENLOHE, córka Konrada, księcia zu Hohenlohe-Waldenburg-Schillingsfürst von Ratibor und Corvey, i jego małżonki Franciszki, córki Erwina, hrabiego von Schönborn-Buchheim. Urodziła się ona 21 czerwca 1897 w Teplitz (Cieplicach), a zmarła 12 lipca 1989 w Salzburgu i została pochowana na cmentarzu parafialnym w pobliskim Anif.

Synowie Maksymiliana Eugeniusza i Franciszki von Hohenlohe (i–ii):

- i FERDYNAND KAROL MAKS FRANCISZEK OTTO KONRAD MARIA JÓZEF IGNACY MIKOŁAJ. Urodził się 6 grudnia 1918 w Wiedniu. Jego żoną została 6 kwietnia 1956 w Monachium (ślub cywilny) i 10 kwietnia tego roku w zamku Seefeld (ceremonia kościelna) HELENA MARYNA ELŻBIETA VON TÖRRING-JETTENBACH (ur. Winhöring 20.05.1937), córka Karola Teodora, hrabiego von Törring-Jettenbach, i jego żony Elżbiety, córki Mikołaja, księcia greckiego; z małżeństwa tego przyszło na świat troje dzieci. Zmarł 6 sierpnia 2004 w Ulm i spoczął na cmentarzu rodzinnym w Winhöring.
- ii HENRYK KAROL MARIA. Urodził się w Monachium 7 stycznia 1925. Dnia 23 września 1961 w Lippborgu koło Beckum (ślub cywilny) i 17 października 1961 w Münster (ślub kościelny) pojął za żonę LUDMIŁĘ WŁODZIMIERĘ ANTONINĘ HUBERTĘ MARIĘ SYLWERIĘ WILHELMINĘ

KORNELIĘ VON GALEN (ur. Assen-über-Beckum 20.06.1939), córkę Krzysztofa Bernarda, hrabiego von Galen, i poślubionej mu Marii Zofii, córki Marii Franciszka Józefa, hrabiego Kinsky, hrabiego Wchinitz und Tettau; mieli czworo dzieci. Zmarł 20 marca 2014.

Dzieci pozamałżeńskie Ottona (a–d):

Z MARIĄ TERESĄ ADAM, poprzez adopcję SCHLEINZER (ur. 1874, zm. 1949), żoną Juliusza, Edler von Hortenau (który adoptował dzieci jej i arcyksięcia:

- a ALFRED JÓZEF, EDLER VON HORTENAU, później przyjął nazwisko ALFRED HORT (ur. 1892, zm. 1957); pierwszą jego żoną została SZARLOTTA BEER (ur. 1893, zm. 1966), z którą miał córkę ELŻBIETĘ (LISE), EDLE VON HORTENAU (ur. 1921), czterokrotnie zamężną, która wedle niepotwierdzonych informacji dochowała się nieślubnego syna z Johnem Fitzgeraldem Kennedym, późniejszym prezydentem USA (ANTONIO MIGUEL BOHLER, ur. 1945, ożenił się i ma dzieci); Alfred i Szarlotta rozwiedli się w 1923; jego drugą żoną została POLA OBRENOVIC, po rozwodzie z którą ożenił się po raz trzeci ok. (przed) 1950 (dane żony nie są mi znane) i dochował córki.
- b HILDEGARDA, EDLE VON HORTENAU (ur. 1894, zm. 19...); jej mężem został MICHAŁ PÁL KUCZOR.

Z LUDWIKĄ (LOUISE) ROBINSON:

c–d OTTO oraz ALICJA (ROBINSON).

- III FERDYNAND KAROL LUDWIK JÓZEF JAN MARIA. Urodził się 27 grudnia 1868 w Wiedniu. Od młodości służył w armii austro-węgierskiej, wieńcząc karierę w 1902 awansem na generała majora (Generalmajor). Ze względu na zawarcie morganatycznego związku małżeńskiego 6 lutego 1911 utracił prawa dynastyczne i został wykluczony z armii; przyjąwszy nazwisko FERDYNAND BURG musiał opuścić granice monarchii. Zmarł 10 marca 1915 w Monachium i spoczął w krypcie pod ołtarzem głównym kościoła pw. Marii Panny Pocieszycielki (Maria-Trost-Kirche) w Untermaiss.

Małżonka Ferdynanda, poślubiona 25 sierpnia 1909 w kaplicy św. Lucjusza w Chur:

BERTA CZUBER, córka Emanuela Czubera, radcy dworu cesarskiego, i jego żony Marii Zofii Brudder. Urodziła się 5 grudnia 1879 w Pradze, a zmarła bezdzietnie 5 lipca 1979 w Meranie i spoczęła u boku męża.

- IV MAŁGORZATA ZOFIA MARIA ANNUNCJATA TERESA KAROLINA LUDWIKA JÓZEFA JOANNA. Urodziła się 13 maja 1870 w zamku Artstetten. W latach 1886–92 była opatką żeńskiej fundacji klasztornej tereżjanek Damenstift w Pradze. 24 stycznia 1893 w kościele parafialnym Wniebowstąpienia NMP w wiedeńskim Hofburgu poślubiła ALBRECHTA MARIĘ ALEKSANDRA FILIPA JÓZEFA, KSIĘCIA WIRTEMBERGII (ur. Wiedeń 23.12.1865, zm. zamek Altshausen 29.10.1939), syna Filipa, księcia wirtemberskiego, oraz jego żony Marii Teresy, córki Albrechta, arcyksięcia austriackiego z linii cieszyńsko-żywieckiej; dochowali się sześciorga dzieci. Małgorzata Zofia zmarła 24 sierpnia 1902 w Gmunden i została pochowana w krypcie zamku Altshausen.

Córki Karola Ludwika z trzeciego małżeństwa (I–II):

- I MARIA ANNUNCJATA ADELAJDA TERESA MICHALINA KAROLINA LUDWIKA PIA IGNACJA. Urodziła się 31 lipca 1876 w Reichenau. Po rezygnacji starszej przyrodniej siostry, Małgorzaty Zofii, w latach 1892–1900 była przełożoną żeńskiej fundacji klasztornej tereżjanek Damenstift w Pradze. Zmarła niezamężnie 8 kwietnia 1961 na zamku w Vaduz (Liechtenstein) i spoczęła obok młodszej siostry i jej męża w krypcie Książęcej (Fürstliche Gruft) przy katolickim kościele parafialnym tamże.
- II ELŻBIETA AMALIA EUGENIA MARIA TERESA KAROLINA LUDWIKA JÓZEFA. Urodziła się 7 lipca 1878 w Reichenau. Jej mężem został 20 kwietnia 1903 w kościele parafialnym pw. Wniebowstąpienia NMP w wiedeń-

skim Hofburgu ALOJZY GONZAGA MARIA ADOLF, ERBPRINC VON UND ZU LIECHTENSTEIN, który w 1923 zrzekł się praw dynastycznych na rzecz syna (ur. zamek Holenegg 17.06.1869, zm. Vaduz 16.03.1955), syn księcia Alfreda von und zu Liechtenstein, potomka bocznej linii Liechtensteinów, oraz wywodzącej się z głównej linii tejże dynastii Henryki, córki Alojzego II, księcia von und zu Liechtenstein, księcia opawskiego i karniowskiego; mieli ośmioro dzieci. Elżbieta zmarła 13 marca 1960 na zamku w Vaduz i spoczęła w nekropolii Liechtensteinów w krypcie Książęcej (Fürstliche Gruft) przy katolickim kościele parafialnym w Vaduz.

- D MARIA ANNA KAROLINA PIA. Urodziła się 27 października 1835 w pałacu Schönbrunn pod Wiedniem. Poważnie chora na epilepsję, zmarła 5 lutego 1840 w wiedeńskim Hofburgu. Spoczęła w krypcie Ferdynanda (Ferdinandsgruft) w podziemiach kościoła kapucynów w Wiedniu.
- E MARTWY SYN. Urodził się 24 października 1840 w pałacu Schönbrunn i został pochowany w krypcie Nowej (Neue Gruft) w kościele wiedeńskich kapucynów.
- F LUDWIK WIKTOR JÓZEF ANTONI.. Urodził się on 15 maja 1842 w zamku Hofburg w Wiedniu. W 1899 został generałem piechoty armii Austro-Węgier. U schyłku życia wykazywał oznaki obłądu, objęto go zatem kuratelą i osadzono w zamku Klesheim koło Salzburga. Zmarł tam 18 stycznia 1919 i został pochowany na cmentarzu w Siezenheim pod Salzburgiem.

Ponadto, przez przed narodzinami w 1830 przyszłego cesarza Franciszka Józefa I, arcyksiężnej Zofii pięciokrotnie nie udało się donosić ciąży.

- 10 MARIA ANNA FRANCISZKA TERESA JÓZEFA MEDARDA. Urodziła się 8 czerwca 1804 w zamku Hofburg w Wiedniu, a zmarła niezamężnie 28 grudnia 1858 w rezydencji w podwiedeńskim Baden lub też w pobliskim zamku Hetzendorf. Została pochowana w krypcie Ferdynanda (Ferdinandsgruft) w kościele

kapucynów na wiedeńskim Nowym Rynku, a jej serce spoczęło w krypcie Serc (Herzgruft) w kaplicy św. Jerzego (Loretańskiej) u wiedeńskich augustianów.

- 11 JAN NEPOMUCEN KAROL FRANCISZEK JÓZEF. Urodził się on 29 sierpnia 1805 w zamku Hofburg w Wiedniu, gdzie również zmarł 19 lutego 1809. Został pochowany w krypcie Ferdynanda (Ferdinandsgruft) w kościele kapucynów na Nowym Rynku w Wiedniu, jego serce złożono w krypcie Serc (Herzgruft) w kaplicy św. Jerzego (Loretańskiej) w kościele augustianów przy Hofburgu, a wnętrzności – w krypcie Księżęcej (Herzogsgruft) w podziemiach katedry św. Stefana.
- 12 MARIA AMALIA TERESA. Urodziła się 6 kwietnia 1808 w zamku Hofburg w Wiedniu, gdzie umarła już 9 kwietnia. Spoczęła w krypcie Ferdynanda (Ferdinandsgruft) w wiedeńskim kościele kapucynów.

Ferdynand V

KRÓL CZESKI I WĘGIERSKI
1835–1848

Ojciec: FRANCISZEK I | s. 457

Matka: MARIA TERESA NEAPOLITAŃSKA | s. 459

Rodzeństwo: BIOGR. FRANCISZKA I

*

Zwany był DOBROTLIWYM, urodził się 19 kwietnia 1793 w zamku Hofburg w Wiedniu i na chrzcie otrzymał imiona FERDYNAND KAROL LEOPOLD JÓZEF FRANCISZEK MARCELIN. 28 września 1830 w katedrze św. Marcina w Preszburgu (Bratysława) został koronowany na króla Węgier jako FERDYNAND V, a po śmierci ojca (1835) został cesarzem Austrii (pod imieniem FERDYNADA I), królem Czech (także jako FERDYNAND V), Lombardo-Wenecji, Illyrii, Dalmacji, Kroacji, Sławonii, Lodomerii i Galicji etc. 7 września 1836 w katedrze św. Wita przy zamku królewskim w Pradze został koronowany na króla Czech – sakry jego i jego małżonki były ostatnimi ceremoniami koronacyjnymi w tym kraju. 6 września 1838 w katedrze św. Ambrożego w Mediolanie miała miejsce koronacja Ferdynanda na króla Lombardo-Wenecji. Będąc opóźnieńcem umysłowo epileptykiem, przez całe życie pozostawał pod kuratelą specjalnego organu, tzw. Tajnej Konferencji Państwowej (Geheime Staatskonferenz), a faktyczne rządy w monarchii naddunajskiej sprawował kanclerz Klemens Metternich. Podczas rewolucji Wiosny Ludów, dnia 2 grudnia 1848 w Ołomuńcu Ferdynand I abdykował na rzecz bratanka, po czym wraz z żoną przeniósł się do Pragi; zmarł 29 czerwca 1875 w tamtejszym zamku królewskim. Ciało cesarza odwieziono do Wiednia, gdzie spoczęło w krypcie Ferdynanda (Ferdinandsgruft) w podziemiach kościoła kapucynów, serce złożono w krypcie Serc (Herzgruft) w obrębie kaplicy św. Jerzego (Loretańskiej) w wiedeńskim kościele augustianów, a organy wewnętrzne umieszczone zostały

w krypcie Książęcej (Herzogsgruft) w podziemiach katedry św. Stefana – był on ostatnim monarchą wobec którego zastosowano tradycyjny ryt pogrzebowy Habsburgów.

Małżonka Ferdynanda I:

Poślubiona *per procura* 12 lutego 1831 w Turynie i osobiście 27 lutego 1831 w kaplicy św. Józefa w Trakcie Leopoldyńskim w Hofburgu:

MARIA ANNA SABAUDZKA

Jej ojcem był Wiktor Emanuel I, król Sardynii z dynastii sabaudzkiej, matką zaś jego żona Maria Teresa, córka Ferdynanda I, księcia Modeny, Reggio i Mirandoli, arcyksięcia austriackiego, młodszego syna Marii Teresy. Urodziła się 19 września 1803 w Palazzo Colonna w Rzymie i na chrzcie otrzymała imiona MARIA ANNA KAROLINA PIA. 10 września 1836 w katedrze św. Wita w Pradze została ukoronowana na królową Czech, nigdy natomiast nie doszło do jej sakry na królową węgierską. Po abdykacji męża osiadła z nim na zamku praskim, gdzie zmarła w dniu 4 maja 1884. Ciało sprowadzono do Wiednia i pochowano w krypcie Ferdynanda (Ferdinandsgruft) w kościele kapucynów na Nowym Rynku.

Franciszek Józef I

KRÓL CZESKI I WĘGIERSKI
1848–1916

Ojciec: ARCYKSIĄŻĘ FRANCISZEK KAROL | BIOGR. FRANCISZKA I, s. 464

Matka: ZOFIA BAWARSKA | s. 465

Rodzeństwo: BIOGR. FRANCISZKA I

*

Urodził się 18 sierpnia 1830 w pałacu Schönbrunn pod Wiedniem i na chrzcie otrzymał imiona FRANCISZEK JÓZEF KAROL. Po abdykacji cesarza Ferdynanda I i zrzeczeniu się praw sukcesyjnych przez ojca w dniu 2 grudnia 1848 w Ołomuńcu został cesarzem Austrii, królem Czech i Węgier, królem Lombardo-Wenecji, Illyrii, Dalmacji, Kroacji, Sławonii, Lodomerii i Galicji etc. 8 czerwca 1867 w kościele NMP w Budzie, zwanym kościołem Macieja, został koronowany na króla Węgier. Lombardię i większość posiadłości włoskich postradał w 1859 po zjednoczeniu Włoch, a w 1866 stracił również Wenecję. Wydaną 31 grudnia 1867 tzw. konstytucją grudniową powołał do życia dualistyczną monarchię Austro-Węgier. Zmarł na zapalenie płuc 21 listopada 1916 w pałacu Schönbrunn i spoczął w krypcie swojego imienia (Franz-Josephs Gruft) w podziemiach kościoła kapucynów na wiedeńskim Nowym Rynku.

Małżonka Franciszka Józefa I:

Poślubiona 24 kwietnia 1854 w kościele augustianów przy zamku Hofburg w Wiedniu:

ELŻBIETA BAWARSKA

Była jego siostrą cioteczną, córką Maksymiliana (Maksa) Józefa, księcia w Bawarii z bocznej linii dynastii Wittelsbachów (gałąź Zweibrücken-Birkenfeld-Gelnhausen), i jego żony Ludwiki, córki Maksymiliana I Józefa, króla Bawarii, młodszej siostry arcyksiężnej Zofii, matki Franciszka Józefa I. Urodziła się 24 grudnia 1837

w pałacu Księcia Maksa (Herzog Max Palais) na Ludwigstraße w Monachium i na chrzcie otrzymała imiona ELŻBIETA AMALIA EUGENIA. 8 czerwca 1867 w kościele NMP w Budzie ukoronowano ją na królową Węgier. Została zasztyletowana przez anarchistę Luigiego Luccheni 10 września 1898 pod hotelem Beau Rivage w Genewie. Po odwiezieniu do Wiednia ciało cesarzowej złożono w krypcie nazwanej później imieniem jej męża (Franz-Josephs Gruft) w podziemiach kościoła kapucynów na Nowym Rynku.

Dzieci Franciszka Józefa I (1–4):

- 1 ZOFIA FRYDERYKA DOROTA MARIA JÓZEFA. Urodziła się 5 marca 1855 w zamku Hofburg w Wiedniu, a zmarła na tyfus 29 maja 1857 w zamku królewskim w Budzie. Spoczęła w krypcie Ferdinandsgruft w podziemiach kościoła kapucynów.
- 2 GIZELA LUDWIKA MARIA. Urodziła się 12 lipca 1856 w zamku Laxenburg pod Wiedniem. 20 kwietnia 1875 w kościele augustianów przy wiedeńskim Hofburgu poślubiła LEOPOLDA MAKSYMILIANA JÓZEFA MARIĘ ARNULFA, KSIĘCIA BAWARSKIEGO (ur. Monachium 9.02.1846, zm. tam 28.09.1930), syna Luitpolda, księcia bawarskiego oraz regenta Bawarii w latach 1886–1912, potomka dynastii Wittelsbachów, i poślubionej mu Augusty Ferdynandy, córki wielkiego księcia tokańskiego Leopolda II z bocznej linii Habsburgów Lotaryńskich; mieli czworo dzieci. Zmarła 27 lipca 1932 w Monachium i znalazła spoczynek obok męża w Kolumbarium w podziemiach monachijskiego kościoła św. Michała.
- 3 RUDOLF FRANCISZEK KAROL JÓZEF. Urodził się 21 sierpnia 1858 w zamku Laxenburg pod Wiedniem. Od urodzenia był następcą tronu wraz z tytułem księcia Korony (kronprinca). Uzyskał doktorat w zakresie filozofii, a za inicjatywę wielotomowego wydawnictwa encyklopedycznego *Österreich-Ungarn in Wort und Bild* uniwersytet wiedeński nadał mu doktorat *honoris causa*. W 1878 otrzymał stopień pułkownika (Oberst), w sierpniu 1879 objął dowództwo 36. Pułku Piechoty stacjonującego w Pradze, w 1880 został awansowany do stopnia generała majora (Generalmajor), a w 1881 objął dowództwo 18. Brygady Piechoty w Pradze. W 1882 został generalnym inspektorem

piechoty armii Austro-Węgier, a w następnym roku otrzymał awans na feldmarszałka lejtnanta (Feldmarschalleutnant) oraz przeniesienie do Wiednia, gdzie objął dowództwo 25. Dywizji Piechoty. W 1883 został wiceadmirałem (Vizeadmiral). Popęłnił samobójstwo 30 stycznia 1889 w zamku myśliwskim Mayerling pod Wiedniem. Ciało arcyksięcia, oficjalnie uznanego niepoczytalnym, spoczęło w krypcie Franciszka Józefa (Franz-Josephs Gruft) w kościele kapucynów w Wiedniu.

Małżonki arcyksięcia Rudolfa:

1. (Domniemana) poślubiona potajemnie 1 stycznia 1880 w kościele Gardekirche w Wiedniu:

MARIA ANTONIA LEOPOLDYNA ANNUNCJATA ANNA AMALIA JÓZEFA JOANNA IMMAKULATA TEKA TOSKAŃSKA, córka Ferdynanda IV, wielkiego księcia Toskanii z bocznej linii dynastii habsbursko-lotaryńskiej, i jego pierwszej żony Anny Marii, córki Jana, króla saskiego. Urodzona 10 stycznia 1858 we Florencji, od 1879 była przełożoną Damenstift w Pradze. Zmarła na gruźlicę 13 kwietnia 1883 w Cannes i została pochowana w krypcie Toskańskiej (Toskanergruft) w kościele kapucynów w Wiedniu.

2. Poślubiona 10 maja 1881 w kościele augustianów przy wiedeńskim Hofburgu:

STEFANIA KLOTYLDA LUDWIKA HERMINA MARIA SZARLOTTA BELGIJSKA, córka Leopolda II, króla Belgów z dynastii Koburgów – jednej z gałęzi ernestyńskiej linii Wettynów, oraz jego żony, Marii Henryki, córki Józefa, arcyksięcia austriackiego, palatyna Węgier, jednego z synów Leopolda II (ZOB. W JEGO BIOGR.). Urodziła się 21 maja 1864 w zamku Laeken pod Brukselą. Po śmierci Rudolfa zawarła poślubiła morganatycznie 22 marca 1900 w kaplicy zamku Miramar w Trieście BARONA ELEMÉRA EDMUNDA LÓNYAY DE NAGY-LÓNYA ET VÁSÁROS-NAMÉNY, W 1896 KREOWANEGO HRABIĄ, W 1917 KSIĘCIEM (ur. zamek Bodrog-Olaszi 24.08.1863, zm. Pannonhalma 29.07.1946), synem barona Edmunda Lónyay de Nagy-Lónya et Vásáros-Namény i jego żony Wilmy Pazmándy; małżeństwo to pozostało bezdzielne. Stefania zmarła 23 sierpnia 1945 w klasztorze benedyktynów w Pannonhalma i tam również spoczęła.

Potomstwo arcyksięcia Rudolfa:

Domniemany syn z Marią Antonią Toskańską:

- A ROBERT EMIL *alias* TEODOR PACHMAN. Urodził się 7 marca 1883 w Wiedniu. Z zawodu aktor. Utrzymywał, iż jest synem Rudolfa i Marii Antonii oraz prawowitym następcą tronu Austro-Węgier, „ARCYKSIĘCIEM KAROLEM RUDOLFEM SALWATOREM”. Był dwukrotnie żonaty: po raz pierwszy od 1906 z Alicją von Strumer, z którą miał córkę ALOJZĘ PACHMAN (ur. 1907), zamężną z N Wawrinetz, oraz syna ROBERTA RUDOLFA PACHMANA (ur. 1908, zm. bezzęcznie 1942); w 1922 ożenił się po raz wtóry z Amalią von Stramek-Vondroska (zm. 1952) i miał z nią dwóch synów: TEODORA RUDOLFA SALWATORA PACHMANA, doktora prawa (ur. 1924), tytułującego się „głową Domu Austriackiego” oraz RAJNERA RUDOLFA SALWATORA PACHMANA (ur. 1950). Zmarł 4 stycznia 1964 w Wiedniu.

Córka ze Stefanią Beligijską:

- A ELŻBIETA MARIA HENRYKA STEFANIA GIZELA. Urodziła się 2 września 1883 w zamku Laxenburg pod Wiedniem. Dnia 23 stycznia 1902 w kaplicy św. Józefa w Trakcie Leopoldyńskim w wiedeńskim zamku Hofburg zawarła morganatyczny związek małżeński z KSIĘCIEM OTTONEM WEIRANDEM HUGONEM ERNESTEM VON WINDISCH-GRÄTZ (ur. Graz 7.10. 1873, zm. Lugano 25.12.1952), synem księcia Ernesta von Windisch-Grätz oraz jego żony Kamili Amalii, córki księcia Ottona zu Oettingen-Oettingen. Miała z nim czworo dzieci; małżeństwo zakończyło się separacją, orzeczoną marca 1924 w Wiedniu, a rozwiedli się w lutym 1948. Drugim mężem Elżbiety został poślubiony podczas ceremonii cywilnej 4 maja 1948 w Hadersdorf-Weidlingau w wiedeńskiej dzielnicy Penzing LEOPOLD PETZNEK (PETZNECK), przywódca socjaldemokratycznej organizacji paramilitarnej Związek Obrony (ur. Bruck an der Leitha 30.06.1881, zm. Wiedeń 27.07.1956), syn Franciszka Petzneka i Marii Mackmayer – od tego czasu Elżbietę zwano „czerwoną arcyksiężniczką”. Zmarła 16 marca 1963 w willi Windisch-Grätz (mieszczącej obecnie Bildungszentrum Narodowego Banku Austrii) na Linzer StraÙe 452 w wiedeńskiej dzielnicy Hütteldorf i została pochowana na cmentarzu w Hütteldorfie.

- 4 MARIA WALERIA MATYLDAMALIA. Urodziła się 22 kwietnia 1868 na zamku w Budzie, a dnia 31 lipca 1890 w kościele parafialnym św. Mikołaja w Bad Ischl wyszła za mąż za ARCYKSIĘCIA SALWATORA MARIĘ JÓZEFA FERDYNANDA KAROLA LEOPOLDA ANTONIEGO VON PADUA JANA BAPTYSTĘ JANUAREGO ALOJZEGO GONZAGĘ RAJNERA BENEDYKTA BERNARDA, generała armii austro-węgierskiej (ur. Alt-Bünzlau, obecnie Brandýs nad Labem-Stará Boleslav 21.08.1866, zm. Wiedeń 20.04.1939), syna Karola Salvatora, arcyksięcia austriackiego z tokańskiej linii dynastii habsbursko-lotaryńskiej, i jego żony Marii Immakulaty, córki Ferdynanda II, króla Obojga Sycylii. Mariaż ich zaowocował licznymi dziećmi. Arcyksiężna zmarła na raka 6 września 1924 w zamku Wallsee i znalazła spoczynek w krypcie Habsburgów (Habsburgergruf) przed głównym ołtarzem kościoła parafialnego w pobliskim Sindelburgu. Owdowiały arcyksiążę zawarł dziesięć lat później morganatyczny związek małżeński z baronówną Melanią von Reisenfels (zm. 1988); dochował się nadto syna naturalnego ze Stefanią Julianną Richter (zm. 1972).

Karol III | IV

KRÓL CZESKI I WĘGIERSKI
1916–1918

Ojciec: ARCYKSIĄŻĘ OTTO | BIOGR. FRANCISZKA I, s. 471

Matka: MARIA JÓZEFA SASKA | s. 471

Rodzeństwo: BIOGR. FRANCISZKA I

★

Urodził się 17 sierpnia 1887 w zamku Presenbeug nieopodal Ybbs i na chrzcie otrzymał imiona KAROL FRANCISZEK JÓZEF LUDWIK HUBERT JERZY MARIA. Zgodnie z tradycją od młodości służył w austro-węgierskiej armii, do chwili akcesji osiągając rangę generała majora (Generalmajor) kawalerii w 1915 i feldmarszałka lejtnanta (Feldmarschalleutnant) w 1916. Po zamordowaniu stryja, arcyksięcia Franciszka Ferdynanda, 28 czerwca 1914 został następcą tronu (kronprincem), a 31 października tego roku przejął po zmarłym roszczenia modeńskiej rodziny książęcej oraz prawa do nazwiska VON ÖSTERREICH-ESTE/D'AUSTRIA-ESTE. Po śmierci Franciszka Józefa I (1916) został cesarzem Austrii (jako KAROL I), królem Czech (KAROL III) i Węgier (KAROL IV), królem Illyrii, Dalmacji, Kroacji, Sławonii, Lodomerii i Galicji etc. 2 grudnia 1916 przejął obowiązki głównodowodzącego armii. 30 grudnia 1916 w kościele NMP (Macieja) w Budapeszcie został koronowany na króla Węgier. 11 listopada 1918 w pałacu Schönbrunn podpisał rezygnację z udziału w sprawach państwowych i wraz z rodziną opuścił Austrię. Tego samego dnia został zdetronizowany w Czechach, a 3 listopada 1921 oficjalnie pozbawiono go tronu Węgier (formalnie nie abdykował). Zmarł na zapalenie płuc 1 kwietnia 1922 w Villa Quinta do Monte w Funchal na Maderze, gdzie został pochowany. Serce Karola odwieziono do Austrii, gdzie spoczęło w kaplicy Loretańskiej w klasztorze w Muri, gdzie spoczywały od XI w. prochy protoplastów Habsburgów. 3 października 2004 został beatyfikowany przez Jana Pawła II.

Małżonka Karola I, poślubiona 21 października 1911 w kaplicy św. Henryka w zamku Schwarzaau:

ZYTA PARMEŃSKA

Była córką Roberta I, księcia Parmy i Piacenzy z dynastii Burbonów, i jego drugiej żony Marii Antonii, córki Michała I, króla Portugalii i Algarve. Urodziła się 9 maja 1892 w pałacu Villa Reale delle Pianore koło Lukki i na chrzcie otrzymała imiona ZYTA MARIA DELLA GRAZIE ADELGUNDA MICHALINA RAFAELA GABRIELA JÓZEFINA ANTONINA LUDWIKA AGNIESZKA. 30 grudnia 1916 w kościele NMP (Macieja) w Budapeszcie została koronowana na królową węgierską. W marcu 1919 wraz z rodziną opuściła na zawsze Austrię. Zmarła 14 marca 1989 w klasztorze św. Jana w Zizers koło Chur i spoczęła w tzw. Gruftkapelle w kościele kapucynów na wiedeńskim Nowym Rynku. Serce cesarzowej złożono obok serca jej małżonka w kaplicy Loretańskiej u benedyktynów w Muri.

Dzieci Karola I (1–8):

- 1 FRANCISZEK JÓZEF OTTO ROBERT MARIA ANTONI KAROL MAKSHENRYK SYKSTUS KSAWERY FELIKS RENATUS LUDWIK KAJETAN PIUS IGNACJUSZ. Urodził się 20 listopada 1912 w rezydencji Villa Wartholz nieopodal Reichenau an der Rax. 21 listopada 1916 został następcą tronu (kronprincem). Po abdykacji ojca w 1918 przebywał początkowo w zamku Eckartsau w Dolnej Austrii, skąd w 1919 rodzina byłego cesarza wyjechała do Szwajcarii, a następnie na portugalską wyspę Madera. W kwietniu 1922 Otto odziedziczył po ojcu roszczenia do austro-węgierskiego tronu wraz z tytułem głowy Domu Austriackiego (Habsbursko-Lotaryńskiego). Od 1922 rodzina Karola I mieszkała w Belgii, gdzie w 1938 Otto uzyskał doktorat nauk politycznych i społecznych. Po anszlusie (1938), skazany przez Nazistów zaocznie na śmierć, wyjechał do USA; w 1941 Hitler pozbawił Ottona, jego matkę i rodzeństwo obywatelstwa austriackiego. Po zakończeniu II wojny mieszkał m.in. we Francji i Hiszpanii, ostatecznie osiadł w Pöcking nad jeziorem starnberskim. Dnia 31 maja 1961 podpisał oświadczenie o rezygnacji z ubiegania się o tron austriacki, nigdy jednak nie zrzekł się roszczeń do tronów Czech i Węgier. Dekretem z 1966 generał Charles de

Gaulle zezwolił mu na posługiwanie się lotaryńskim tytułem księcia Baru. Poświęcił się karierze politycznej, był jednym z pomysłodawców idei Paneuropy, od 1972 pełnił funkcję przewodniczącego Międzynarodowej Unii Paneuropejskiej (Internationalen Paneuropa-Union), w latach 1979–99 z ramienia bawarskiej CSU zasiadał w Parlamencie Europejskim; w swojej działalności publicznej posługiwał się nazwiskiem DR OTTO HABSBURG(-LOTHRINGEN). 1 stycznia 2007 zrezygnował z godności głowy rodu, przekazując ją synowi. Zmarł 4 lipca 2011 w swoim domu Villa Austria w Pöcking. Spoczął u boku matki i młodszego brata Karola Ludwika w kaplicy grobowej (Gruftkapelle) w kościele kapucynów na wiedeńskim Nowym Rynku. Małżonka Ottona:

Poślubiona 10 maja 1951 w klasztorze kordelierów w Nancy:

REGINA HELENA ELŻBIETA MAŁGORZATA SASKA, córka Jerzego III, księcia saskiego na Meiningen z ernestyńskiej linii Wettynów, i poślubionej mu Klary Marii, córki Antoniusza, hrabiego von Korff genannt Schmissing-Kerssenbrock. Urodziła się 6 stycznia 1925 w Würzburgu, a zmarła 3 lutego 2010 w Villi Austria w Pöcking. Ciało arcyksiężnej spoczęło obok sarkofagów jej rodziców i brata w kaplicy grobowej na cmentarzu w Veste Heldburg (obecnie Bad Colberg-Heldburg); jej serce spoczywa tam do dziś, podczas gdy w lipcu 2011 doczesne szczątki przeniesiono do Wiednia i złożono wraz z ciałem jej męża w kaplicy Gruftkapelle w kościele kapucynów.

Potomstwo Ottona i Reginy Saskiej (A–G):

LINIA ARCYKSIĘCIA OTTONA

A ANDREA MARIA. Urodziła się 30 maja 1953 w Würzburgu. 9 lipca 1977 w Pöcking nad jeziorem Starnberg poślubiła w ceremonii cywilnej, a 30 lipca tego roku w kościele w Pöcking zawarła ślub kościelny z MARIĄ KAROLEM EUGENIUSZEM JANEM NEPOMUCENEM ERWINEM MICHAŁEM, HRABIĄ DZIEDZICEM (ERBGRAF) VON NEIPPERG (ur. Schwaigern 20.10.1951), synem Józefa Huberta, hrabiego (Graf und Herr) von Neipperg, oraz jego pierwszej żony Marii von Ledebur-Wicheln; maja pięcioro dzieci.

- B MONIKA MARIA ROBERTA ANTONIA JÓZEFA. Przyszła ona na świat jako starsza z bliźniaczek 13 września 1954 w Würzburgu. 21 czerwca 1980 w Pöcking nad jeziorem Starnberg poślubiła LUDWIKĄ GONZAGĘ DE CASANOVA-CÁRDENAS Y BÁRON, KSIĘCIA DE SANTANGELO, MARKIZĄ DE ELCHE I HRABIEGO DE LODOSA, granda hiszpańskiego (ur. Madryt 24.04.1950), syna Baltazara de Casanova-Cárdenas y de Ferrer i jego żony Marii Dolores Báron y Osorio de Moscoso, 22. księżnej de Maqueda; mają czworo dzieci.
- C MICHALINA MARIA MAGDALENA KILIANA ELŻBIETA. Urodziła się 13 września 1954 w Würzburgu jako młodsza z bliźniaczek. Ukończyła szkołę fotografii i telewizji w Monachium. Jej pierwszym mężem został poślubiony w ceremonii cywilnej 12 lipca 1982 w Anton (Panama) i w ceremonii kościelnej 14 stycznia 1984 tamże ERYK ALBA TERAN D'ANTIN, grand hiszpański (ur. Mexico City 21.05.1920, zm. Nowy Jork 9.07.2004), syn Oskara Alba Teran d'Antin i Marii Ludwiki Alba. Owocem tego małżeństwa jest troje potomków; zakończyło się ono rozwodem, orzeczonym w 1993. Drugim mężem Michaliny został 22 października 1994 w Naples (Floryda) HRABIA HUBERT JÓZEF ALFONS KAROL MICHAŁ MARIA VON KAGENECK (ur. Haus Blumenscheidt nieopodal Wittlich 10.08.1940), syn hrabiego Franciszka Józefa von Kageneck i jego żony Elżbiety, córki Alfonsa Marii, księcia bawarskiego i infanta hiszpańskiego; ów bezdzietny mariaż zakończył się w 1998 rozwodem.
- D GABRIELA MARIA SZARLOTTA FELICYTA ELŻBIETA ANTONIA. Urodziła się ona 14 października 1956 w Luksemburgu. Jest rzeźbiarką w metalu oraz stylistką przemysłową. 30 sierpnia 1978 w Pöcking nad jeziorem starnberskim miał miejsce ślub cywilny, a 5 września tego roku w St Odile odbył się ślub kościelny Gabrieli i CHRYSTIANA MEISTERA (ur. Starnberg 1.09.1954), syna Karola Meistera i Joanny Sponheim; mają troje dzieci, rozwiedli się w 1997, a w 1998 małżeństwo unieważniono.
- E WALBURGA MARIA FRANCISZKA HELENA ELŻBIETA. Urodziła się 5 października 1958 w Bergu. Początkowo parlamentar-

na asystentka ojca, później pracownik Międzynarodowej Unii Paneuropejskiej i attaché prasowy na Europę w urzędzie turystyki Sułtanatu Omanu. 5 grudnia 1992 w kościele NMP (kościół Macieja) w Budapeszcie poślubiła KAROLA AKSELA ARCHIBALDA, HRABIEGO DOUGLAS (ur. Sztokholm 1.09.1954), syna Archibalda, hrabiego Douglas, i Małgorzaty, baronówny von Lagerfelt; owocem tego mariażu jest syn jednak imieniem Maurycy.

- F KAROL TOMASZ ROBERT MARIA FRANCISZEK JERZY BAHNAM. Urodził się 11 stycznia 1961 w Starnbergu. Studiował prawo i nauki polityczne. Jest członkiem Międzynarodowej Unii Paneuropejskiej, a od 2002 dyrektorem generalnym Organizacji Narodów i Ludów Niereprezentowanych; w działalności publicznej posługuje się nazwiskami von HABSBURO-LOTHRINGEN oraz VON HABSBURO. 1 stycznia 2007 przejął po ojcu godność głowy Domu Austriackiego. Jest także kapitanem rezerwy austriackich sił powietrznych.

Małżonka Karola, poślubiona 31 stycznia 1993 w bazylice w Mariazell:

FRANCISZKA MARIA DOLORES VON THYSSEN-BOREMISZA, córka Jana (Hansa), barona von Thyssen-Boremisza, i jego trzeciej żony Fiony Franciszki Campbell-Walter. Urodzona 7 czerwca 1958 w Lozannie, jest przewodniczącą fundacji Art Restauration for Cultural Heritage (ARCH).

Dzieci Karola i Franciszki von Thyssen-Boremisza (I–III):

- I ELEONORA HELENA MARIA DEL PILAR KRYSZYNA IONA. Urodziła się 28 lutego 1994 w Salzburgu.
 - II FERDYNAND ZWONIMIR MARIA BALTHUS KEITH MICHAŁ OTTO ANTAL BAHNAM LEONARD. Urodził się 21 czerwca 1997 w Diakonissenspital w Salzburgu. Jest kierowcą rajdowym.
 - III GLORIA MARIA BOGDANA PALOMA REGINA FIONA GABRIELA. Urodziła się 15 października 1999 w Diakonissenspital w Salzburgu.
- G PAWEŁ JERZY MARIA JÓZEF DOMINIK. Urodził się 16 grudnia 1964 w Starnbergu. Posługuje się nazwiskami HABSBURO-

-LOTHRINGEN oraz HABSBUROWIE. Studiował prawo, nauki polityczne, historię i islamistykę w Innsbrucku, Madrycie i Monachium. Od 1997 jest ambasadorem nadzwyczajnym i pełnomocnym Republiki Węgierskiej przy Unii Europejskiej. Prezyduje Węgierskiemu Czerwonemu Krzyżowi.

Małżonka Jerzego, poślubiona 18 października 1997 w bazylice św. Stefana w Budapeszcie:

EJLIKA HELENA JUTTA KLEMENTYNA OLDENBURSKA, córka Jana, księcia oldenburskiego z bocznej linii dynastii Oldenburgów (linia wielkich książąt Oldenburga), i jego żony Ilki, córki Alfreda Fryderyka, hrabiego von Ortenburg. Urodziła się 22 sierpnia 1972 w Bad Segeberg.

Dzieci Jerzego i Ejliki Oldenburskiej (I–III):

I ZOFIA MARIA TATIANA MONIKA ELŻBIETA KATARZYNA. Urodziła się 21 stycznia 2000 w Budapeszcie.

II ILDIKO MARIA WALBURGA. Urodziła się ona 6 czerwca 2002 w Budapeszcie.

III KAROL KONSTANTYN MICHAŁ STEFAN MARIA. Urodził się on 20 lipca 2004 w Budapeszcie.

- 2 ADELAJDA MARIA JÓZEFA SYKSTA ANTONIA ROBERTA OTTONIA ZYTA SZARLOTTA LUDWIKA IMMAKULATA PIA TERESA BEATRYCZE FRANCISZKA IZABELA HENRYKA MAKSYMILIANA GENOWEFA IGNACJA MARCUS D'AVIANO. Urodziła się 3 stycznia 1914 w zamku Hetzendorf nieopodal Wiednia. W 1919 wraz z rodziną obalonego ojca wyemigrowała do Szwajcarii, w 1921 na portugalską Maderę, zaś po przedwczesnej śmierci Karola w 1922 osiadła w Belgii, gdzie w 1938 ukończyła z tytułem doktora studia polityczne na uniwersytecie w Louvain (Lowanium). Po wkroczeniu do Belgii wojsk niemieckich w 1940 członkowie rodziny Karola, w tej liczbie Adelajda, zmuszeni byli uciekać z Europy – wyjechali do USA i tam Adelajda wykładała na uniwersytecie Fordham w Nowym Jorku; po zakończeniu II wojny powróciła do Europy. Zmarła 2 października 1971 w Pöcking i spoczęła na cmentarzu w Tulfes.

- 3 ROBERT KAROL LUDWIK MAKSYMILIAN MICHAŁ MARIA ANTONI FRANCISZEK FERDYNAND JÓZEF OTTO HUBERT JERZY PIUS JAN

MARCUS D'AVIANO. Urodził się 8 lutego 1915 w pałacu Schönbrunn pod Wiedniem. Dekretem cesarskim z dnia 16 kwietnia 1917 otrzymał nazwisko VON ÖSTERREICH-ESTE/D'AUSTRIA-ESTE i przejął roszczenia modeńskiej rodziny książęcej. Od 1919 przebywał wraz z rodziną na wygnaniu w Szwajcarii, następnie na Maderze, w Hiszpanii, a od 1922 w Belgii, gdzie studiował ekonomię. Po II wojnie mieszkał przez pewien czas we Francji, później osiadł w Szwajcarii i zrobił karierę w bankowości. Na co dzień posługiwał się nazwiskiem VON HABSBUROG-LOTHRINGEN. Zmarł 7 lutego 1996 w Bazylei i został pochowany obok urny z sercem matki w kaplicy Loretańskiej w klasztorze benedyktynów w Muri, od 1970 nowej nekropolii rodzinnej.

Małżonka Roberta, poślubiona w trakcie ceremonii cywilnej 28 grudnia 1953 w Bourg-en-Bresse i podczas ceremonii kościelnej następnego dnia w klasztorze Brou:

MAŁGORZATA IZABELA MARIA WIKTORIA EMANUELA HELENA JANUARIA SABAUDZKA, córka Amadeusza Sabaudzkiego, księcia di Aosta, oraz jego żony Anny, córki Jana Orleańskiego, księcia de Guise (Gwizjusza). Urodziła się 7 kwietnia 1930 w pałacu Capodimonte w Neapolu. Jest historykiem sztuki.

Dzieci Roberta i Małgorzaty Sabaudzkiej (A–E):

LINIA ARCYKSIĘCIA ROBERTA

- A MARIA BEATRYCZE ANNA FELICYTA ZYTA SZARLOTTA ADELAJDA KRYSTYNA ELŻBIETA JANUARIA. Urodziła się 11 grudnia 1954 w Boulogne-sur-Seine. 31 marca 1980 w St Martin am Innkreis miał miejsce jej ślub cywilny, a 26 kwietnia tego roku w katedrze Notre-Dame w Chartres odbył się ślub kościelny z RIPRANDEM MARIĄ FRANCISZKIEM, HRABIĄ VON ARCO-ZINNENBERG (ur. Monachium 25.07.1955), synem Udalryka (Ulryka), hrabiego von Arco-Zinnenberg, i jego żony Marii Teresy, córki Jana Jerzego, hrabiego von Preysing-Lichtenegg-Moos; mają sześcioro dzieci.
- B WAWRZYNIEC (LORENZ) OTTO KAROL AMADEUSZ TADEUSZ MARIA PIUS ANDRZEJ MARCUS D'AVIANO. Urodził się 16 grudnia 1955 w Clinique de Belvédère na Rue de Belvédère 18 w Boulogne-Billancourt. Dekretem królewskim Alberta II

z 10 listopada 1995 został kreowany księciem Belgii (prezydent Królewska Wysokość). Po śmierci ojca 7 lutego 1996 przejął roszczenia do modeńskiej korony książęcej. Studiował nauki polityczne i społeczne na uniwersytetach w St. Gillen i Innsbrucku, w chwili obecnej robi karierę w sektorze bankowym.

Małżonka Wawrzyńca (Lorenza):

Poślubiona 22 września 1984 w Sali Gotyckiej ratusza miejskiego w Brukseli (ślub cywilny) i tego samego dnia w kościele Panny Marii (Onze Vrouwe van de Zavel) tamże:

ASTRYDA (ASTRID) JÓZEFINA SZARLOTTA FABRYCJA ELŻBIETA PAOLA MARIA BELGIJSKA, córka Alberta II, króla Belgów z dynastii Koburgów, i jego żony Paoli, córki Fulka, księcia Ruffo di Calabria oraz księcia Guardia di Lombarda. Urodziła się 5 czerwca 1962 w pałacu Belvédère w Laeken pod Brukselą. Od 1994 pełni funkcję przewodniczącego Belgijskiego Czerwonego Krzyża. W chwili obecnej (2017) zajmuje piąte miejsce w kolejności sukcesji belgijskiego tronu.

Dzieci Wawrzyńca (Lorenza) i Astrydy Belgijskiej (I–V):

Na mocy dekretu Baldwina I z 2 grudnia 1991 otrzymało dziedziczny tytuł książąt Belgii, ponadto przysługują mu pozostałe tytuły dynastii habsbursko-lotaryńskiej

I AMADEUSZ MARIA JÓZEF KAROL PIOTR FILIP PAOLA MARCUS D'AVIANO. Urodził się 21 lutego 1986 w klinice uniwersyteckiej Saint-Luc na Avenue Hippocrate 10 w Woluvé-Saint-Lambert (Sint-Lambrechts-Woluwe) koło Brukseli. Studiował ekonomię, jest oficerem rezerwy armii belgijskiej. W chwili obecnej (2017) zajmuje szóste miejsce w kolejności sukcesji tronu Belgii.

5 lipca 2015 w rzymskiej bazylice NMP na Zatybrzu poślubił ELŻBIETĘ MARIĘ ROSBOCH VON WOLKENSTEIN (ur. Rzym 9.9.1987), córkę Hektora Rosboch von Wolkenstein i jego żony Anny Marii, hrabianki de Smecchia; owocem mariażu jest córka:

a ANNA ASTRID (ur. Bruksela 17.05.2016), obecnie siódma w belgijskiej sukcesji.

- II MARIA LAURA ZYTA BEATRYCZE GERHARD. Urodziła się 26 sierpnia 1988 w klinice uniwersyteckiej Saint-Luc na Avenue Hippocrate 10 w Woluvé-Saint-Lambert (Sint-Lambrechts-Woluwe) koło Brukseli. W 2017 jest ósma w kolejności sukcesji belgijskiego tronu.
- III JOACHIM KAROL MARIA MIKOŁAJ IZABELA MARCUS D'AVIANO. Urodził się 9 grudnia 1991 w klinice uniwersyteckiej Saint-Luc na Avenue Hippocrate 10 w Woluvé-Saint-Lambert (Sint-Lambrechts-Woluwe) koło Brukseli. Jest dziewiąty w kolejności sukcesji tronu Belgii.
- IV LUDWIKA MARIA ANNA MARTYNA PILAR. Urodziła się 11 października 1995 w szpitalu powszechnym na Broekstraat 104 w Brukseli. W 2017 znajduje się na dziesiątym miejscu w kolejności sukcesji belgijskiego tronu.
- V LETYCJA MARIA NORA ANNA JOACHIMA ZYTA. Urodziła się 23 kwietnia 2003 w szpitalu powszechnym na Broekstraat 104 w Brukseli. Jest jedenasta w kolejności sukcesji tronu Belgii.
- C GERHARD TADEUSZ ANTONI MARCUS D'AVIANO MARIA HUBERT OTTO KAROL AMADEUSZ. Urodził się 30 października 1957 w Boulogne-sur-Seine.
- D MARCIN KAROL AMADEUSZ MARIA BRUNO MARCUS D'AVIANO. Na świat przyszedł 19 grudnia 1959 w Boulogne-sur-Seine. Obecnie mieszka z rodziną we Włoszech. 17 kwietnia 2004 w Birstein zawarł ślub cywilny, a 7 maja tego roku w katolickim kościele zamkowym pw. Nawiedzenia NMP tamże miał miejsce jego ślub kościelny z KATARZYNA ELŻBIETĄ HELENĄ MARIĄ VON ISENBURG (ur. Frankfurt nad Menem 21.10.1971), córką Franciszka Aleksandra, 3. księcia von Isenburg, i jego żony Krystyny, córki Jana Franciszka, hrabiego von Saurma i barona von und zu der Jeltsch.

Dzieci Marcina i Katarzyny von Isenburg (I–IV):

- I BARTŁOMEJ KAROL ROBERT. Urodził się 27 lipca 2006 w Pawii.
- II EMANUEL ACHACY FRANCISZEK ALEKSANDER. Urodził się 25 lutego 2008 w Pawii.

III HELENA KRYSZYNA MAŁGORZATA. Urodziła się 13 lipca 2009 w Pawii.

IV LUDWIK AMADEUSZ TADEUSZ. Urodził się 12 lutego 2011 w Pawii.

E IZABELA MARIA LAURA HELENA ANTONIA ZYTA ANNA JANUARIA. Urodziła się 2 marca 1963 w Boulogne-sur-Seine. Jest malarką. 19 marca 1997 w Luksemburgu poślubiła podczas ceremonii cywilnej, a 27 kwietnia tego roku w klasztorze cysterek w Stams pod Innsbruckiem zawarła ślub kościelny z HRABIĄ ANDRZEJEM CZARNOCKI-LUCHESCHI (ur. Lozanna 21.04.1960), z którym ma czworo dzieci.

- 4 FELIKS FRYDERYK AUGUST MARIA VOM SIEGE FRANCISZEK JÓZEF PIOTR KAROL ANTONI ROBERT OTTO PIUS MICHAŁ BENEDYKT SEBASTIAN IGNACJUSZ MARCUS D'AVIANO. Urodził się 31 maja 1916 w pałacu Schönbrunn pod Wiedniem. Po abdykacji ojca w 1919 wraz z rodzicami i rodzeństwem mieszkał w Szwajcarii, na Maderze i w Hiszpanii. Studiował prawo i nauki ekonomiczne na uniwersytecie w Lowanium (Louvain), a w 1937 wstąpił do Terezańskiej Akademii Wojskowej w Wiener Neustadt; był pierwszym Habsburgiem, który od momentu zniesienia monarchii służył w austriackiej armii. Po anszlusie 1938 wyjechał do Belgii, a wybuch II wojny zmusił go do emigracji do USA, gdzie wraz z młodszym bratem Karolem Ludwikiem zaciągnął się do amerykańskiej armii (1943). Następnie wyjechał do Ameryki Łacińskiej, gdzie organizował pomoc dla uchodźców, a po zakończeniu wojny zajmował się zarządzaniem przedsiębiorstwami. W odróżnieniu od arcyksięcia Ottona, Feliks i Karol Ludwik odmówili rezygnacji z roszczeń do tronu Austrii, niemniej wiosną 1996 zawarli porozumienie z rządem austriackim, umożliwiające im powrót do ojczyzny. Feliks zmarł jako ostatnie dziecko cesarza Karola 6 września 2011 w swoim domu w kolonii San Ángel pod Mexico City. Spoczął w kaplicy Loretańskiej w klasztorze benedyktynów w Muri.

Małżonka Feliksa:

Poślubiona 18 listopada 1952 w Beaulieu (w trakcie ceremonii cywilnej) i następnego dnia tamże (ceremonia kościelna):

ANNA EUGENIA PAULINA GABRIELA ROBERTYNA MARIA DE MERCEDES MELCHIORA VON ARENBERG, córka Roberta, księcia von Arenberg, i żony Marii Gabrieli, córki Karola Filipa, księcia von Wrede. Urodziła się 5 lipca 1925 w zamku Ellingen i z wykształcenia była doktorem weterynarii. Zmarła 9 czerwca 1997 w San Ángel pod Mexico City i została pochowana w kaplicy Loretańskiej w obrębie klasztoru benedyktynów w Muri.

Dzieci Feliksa i Anny von Arenberg (A–G):

LINIA ARCYKSIĘCIA FELIKSA

A MARIA DEL PILAR ZOFIA WALERIA SZARLOTTA ZYTA JOANNA MARCUS D'AVIANO KASPARA. Urodziła się 18 października 1953 w Mexico City. Dnia 30 maja 1980 w Pöcking poślubiła w trakcie ceremonii cywilnej a 8 czerwca tego roku w zamku Guttenberg zawarła ślub kościelny z WOLRADEM JOACHIMEM, RITTER UND EDLER VON POSCHINGER (ur. Monachium 2.01.1952), którego ojcem jest Herman, Ritter und Edler von Poschinger, matką zaś Elżbieta Szarlotta Heinecke. Po ślubie zamieszkała z mężem w Monachium, gdzie przyszło na świat ich pięcioro dzieci.

B KAROL FILIP MARIA OTTO ŁUKASZ MARCUS D'AVIANO MELCHIOR. Urodził się 18 października 1954 w Mexico City. Dwukrotnie zawierał on morganatyczne związki małżeńskie: po raz pierwszy dnia 14 września 1994 w Monachium z MARTYNĄ DONATCH (ur. Wiedeń 18.06.1955), z którą rozwiódł się 12 lutego 1997 w Montrealu; po raz drugi 12 maja 1998 w Pau z ANNĄ KLARĄ KRYSTYNĄ LACRAMBE (ur. Pau 15.02.1959), córką Henryka Lacrambe oraz Fanny Provost de Montrichard.

Morganatyczne dzieci Karola Filipa (I–II):

Syn z pierwszego małżeństwa:

I JULIAN LAURENT PIOTR VON HABSURG. Urodził się 29 maja 1994 w Montrealu.

Syn z drugiego małżeństwa:

II LUDWIK DAMIAN HENRYK MARIA MARCO D'AVIANO MELCHIOR VON HABSURG. Na świat przyszedł 23 września 1998 w Montrealu.

- C KINGA BARBARA MARIA SZARLOTTA JAKOBINA MARCUS D'AVIANO BALTAZARA. Urodziła się ona 13 października 1955 w zamku Guttenberg. 3 czerwca 1985 w Ahorn odbył się jej ślub cywilny, a 8 czerwca tego roku w Perk (Belgia) zawarła ślub kościelny z BARONEM WOLFGANGIEM VON ERFFA, dyplomatą (ur. Koburg 6.09.1948), synem Karola Edwarda, barona von Erffa, i Marii Ludwiki (Marieluise), baronówny von Pechmann. Mają pięcioro dzieci.
- D RAJMUND (RAMÓN) JÓZEF KAROL LUDWIK MARIA GABRIEL MARCUS D'AVIANO KASPER. Na świat przyszedł 28 stycznia 1958 w Mexico City. Jego morganatyczną żoną została poślubiona 29 czerwca 1994 w Bad Soden i 1 maja tego roku w Königstein BETTINE GÖTZ (ur. Frankfurt nad Menem 25.09.1969), córka Henryka Götz i Helgi Hager.
- Morganatyczne dzieci Rajmunda (I–III):
- I FELIKS KAROL MARIA JÜRGEN MELCHIOR VON HABSBUURG. Na świat przyszedł 12 grudnia 1996 w Bad Soden.
 - II ZOFIA MARIA ALEKSANDRA KASPARA VON HABSBUURG. Urodziła się 12 marca 1998 w Bad Soden.
 - III MARIA TERESA BEATRYCZE NICOLE BALTAZARA VON HABSBUURG. Urodzona 8 kwietnia 2000 w Bad Soden.
- E MARIA ADELAJDA (MIRIAM) HUGOLINA OMNES SANCTI MARCUS D'AVIANO MELCHIORA. Urodziła się 21 września 1959 w Mexico City, gdzie 22 czerwca 1983 zawarła ślub cywilny, a 24 czerwca – kościelny z JAKUBEM MARKIEM PIOTREM CORCUERRA ACHESON (ur. Mexico City 12.01.1955), synem Ferdynanda Corcuerra oraz Marii Acheson; dochowali się czworga dzieci.
- F STEFAN (ISTVÁN) FRANCISZEK LEOPOLD JAN MARIA RUDOLF TEREZJUSZ MARCUS D'AVIANO BALTAZAR. Urodził się on 22 września 1961 w Mexico City jako starszy z bliźniaków. 18 czerwca 1993 w Budapeszcie miał miejsce jego ślub cywilny, a 11 listopada tego roku w bazylice w Wespzremie zawarł ślub kościelny z PAOLĄ DE TEMESVÁRY, architektką (ur. Budapeszt 4.06.1971), córką Władysława Imre de Temesváry i Marii Csilli Rozinszki.

Dzieci Stefana i Paoli de Temesváry (I–III):

I ANDRZEJ FRANCISZEK WŁADYSŁAW FELIKS KAROL ALEKSANDER MARCUS D'AVIANO KASPER. Urodził się 22 grudnia 1994 w Luksemburgu.

II PAWEŁ (PÁL) MARIA MARCUS D'AVIANO MELCHIOR. Urodził się 10 stycznia 1997 w Luksemburgu.

III MAŁGORZATA EUGENIA MARIA ALEKSANDRA MARCUS D'AVIANO BALTAZARA. Na świat przyszła 25 marca 1999 w Luksemburgu.

G WERIDIANA (VIRDIS) ALOJZA MARIA ELEONORA ELŻBIETA MARCUS D'AVIANO KASPARA. Urodziła się 23 września 1961 w Mexico City i jest młodszą z bliźniaków. 8 września 1990 w Frières zawarła ślub cywilny, a 14 października tego roku w Buerbergu miał miejsce jej ślub kościelny z KAROLEM HAROLDEM WILHELMEM DUNNING-GRIBBLE, bankierem (ur. Paryż 29.05.1961), synem Gwidona Dunning-Gribble i Karoli Patsch; mają czworo dzieci.

5 KAROL LUDWIK MARIA FRANCISZEK JÓZEF MICHAŁ GABRIEL ANTONI ROBERT STEFAN PIUS GRZEGORZ IGNACJUSZ MARCUS D'AVIANO. Urodził się 10 marca 1918 w Baden pod Wiedniem. Po abdykacji ojca wyjechał wraz z rodziną do Szwajcarii (1919); później mieszkali na Maderze, w Hiszpanii oraz w Belgii. Po inwazji niemieckiej w 1940 rodzina zmarłego Karola I zdołała uciec do USA, stamtąd zaś cesarzowa Zyta wspólnie z młodszymi dziećmi, w tej liczbie i Karolem Ludwikiem, przeniosła się do Kanady. W Quebecu arcyksiążę ukończył studia prawnicze i ekonomiczne, rozpoczęte jeszcze za bytności rodziny w Belgii. W 1943 wraz ze starszym bratem Feliksem zaciągnął się do amerykańskiej armii, uczestniczył m.in. w lądowaniu aliantów w Normandii w 1944; w 1947 przeszedł w stan spoczynku w randze majora. Pracował później w sektorze bankowym w Nowym Jorku i Waszyngtonie. W 1958 zamieszkał z rodziną w Brukseli, gdzie pełnił funkcję dyrektora holdingu *Société Générale de Belgique*, a następnie przewodniczył jego filii w Kanadzie. Wraz z bratem Feliksem odmówił zrzeczenia się praw sukcesyjnych, niemniej w 1996 obaj arcyksiężęta za-

warli umowę z austriackim rządem, umożliwiającą im powrót do ojczyzny. Karol Ludwik zmarł 11 grudnia 2007 w Brukseli i spoczął obok matki w kaplicy Gruftkapelle w nekropolii cesarskiej w wiedeńskim kościele kapucynów.

Małżonka Karola Ludwika, poślubiona 17 stycznia 1950 w zamku Beloeil:

JOLANTA MARIA JOANNA SZARLOTTA DE LIGNE, córka Eugeniusza, 11. księcia de Ligne, i Filipiny, córki Franciszka Józefa de Noailles, księcia de Foix. Urodziła się 6 maja 1923 w Madrycie.

Potomstwo Karola Ludwika i Jolanty de Ligne (A–D):

LINIA ARCYKSIĘCIA KAROLA LUDWIKA

A RUDOLF MARIA KAROL EUGENIUSZ ANNA ANTONIUSZ MARCUS D'AVIANO. Na świat przyszedł 17 listopada 1950 w zamku Beloeil. W 1978 został zaliczony w poczet szlachty belgijskiej z tytułem księcia de Habsburg-Lorraine.

Jego żoną została 28 czerwca 1976 w Overijse (ślub cywilny) i 3 lipca tego roku w Brukseli (ślub kościelny):

MARIA HELENA DE VILLENFAGNE, córka Gwidona, barona de Villenfagne de Vogelsanck, oraz Mariny, baronówny de Crombrughe de Lorryngheur, urodzona w Scharbeek 24 kwietnia 1954.

Potomstwo Rudolfa i Heleny de Villefagne (I–VIII):

I KAROL CHRYSYAN MARIA GWIDON EUGENIUSZ MARCUS D'AVIANO. Na świat przyszedł 9 maja 1977 w Fontainebleau-sur-Loire i w 1978 wraz z ojcem został zaliczony w poczet belgijskiej szlachty z tytułem księcia de Habsburg-Lorraine. Jego żoną została poślubiona 28 kwietnia 2007 w Montgirod (ślub cywilny) i 2 czerwca 2007 w Voiron (ślub kościelny) ESTELLE DE SAINT-ROMAIN (ur. Orsay 19.01.1979), z którą dochował się czworga dzieci:

a ZYTA (ur. Lyon 4.03.2008).

b ANEZKA (ur. Lyon 5.03.2010).

c ANNA (ur. Lyon 2012).

d PAOLA (ur. Lyon 2015).

- II PRISCILLA MARIA ZYTA SYBILLA. Urodziła się ona 5 czerwca 1979 w Montrealu.
- III JAN MARIA ALEKSANDER BERTRAND GWIDON PIUS MARCUS D'AVIANO. Na świat przyszedł 1 czerwca 1981 w Brukseli.
- IV TOMASZ MARIA KAROL FRYDERYK FRANCISZEK MARCUS D'AVIANO. Na świat przyszedł 13 października 1983 w Brukseli.
- V MARIA DES NEIGES KONSTANCJA LAURENCJA FRANCISZKA TERESA ANNA. Urodziła się ona 17 czerwca 1986 w Genewie.
- VI FRANCISZEK LUDWIK MARIA MARCIN PIE MICHAŁ GABRIEL RAFAEL MARCUS D'AVIANO. Urodził się 5 października 1988 w Genewie.
- VII MICHAŁ JÓZEF MARIA KAROL CHRYSYAN RAFAEL GABRIEL MARCUS D'AVIANO. Na świat przyszedł 15 września 1990 we Fribourgu.
- VIII JÓZEF MARIA CHRYSYAN ANDRZEJ MICHAŁ RAFAEL GABRIEL MARCUS D'AVIANO. Urodził się 14 listopada 1991 we Fribourgu.
- B ALEKSANDRA MARIA ANNA FILIPA OTHONIA. Urodziła się 10 lipca 1952 w zamku Beloeil. Jej mężem został 13 września 1984 w Brukseli (ślub cywilny) i 15 września 1984 tamże (kościelny) HEKTO RIESLE Y CONTRERAS, ambasador Chile przy Stolicy Apostolskiej (ur. Antofagasta, Chile 16.02.1943), syn Oskara Riesle i jego żony Wentury Contreras; dochowali się trojga dzieci.
- C KAROL CHRYSYAN MARIA ANNA RUDOLF ANTONI MARCUS D'AVIANO. Przyszedł na świat 26 sierpnia 1954 w zamku Beloeil. W 1983 został zaliczony w poczet belgijskiej szlachty wraz z tytułem księcia DE HABSBURO-LORRAINE.
- Jego żoną została 6 lutego 1982 w pałacu Wielkoksiążęcym w Luksemburg (ślub cywilny) i w tym samym dniu w katedrze Notre-Dame tamże (ślub kościelny):
- MARIA ASTRYDA LILIANA SZARLOTTA LEOPOLDYNA WILHELMINA INGEBORGA ANTONIA ELŻBIETA ANNA ALBERTA LUK-

SEMBURSKA, córka Jana I, wielkiego księcia Luksemurga z dynastii Nassau (bocznej linii dynastii Bourbon-Parma), i jego żony Józefiny Szarlotty, córki Leopolda III, króla Belgów. Urodziła się 17 lutego 1954 w zamku Betzdorf.

Dzieci Karola Chrystiana i Marii Astrydy Luksemburskiej (I–V):

- I MARIA KRYSTYNA ANNA ASTRID ZYTA SZARLOTTA. Urodziła się 31 lipca 1983 w Brukseli, a 6 grudnia 2008 w Malines (Belgia) wyszła za HRABIEGO RUDOLFA DE LIMBURG-STIRUM (ur. Uccle, Belgia 20.03.1979), syna hrabiego Chrystiana de Limburg-Stirum i poślubionej mu Colienne d'Oultremont; mają syna.
- II EMERYK (IMRE) EMANUEL SYMEON JAN KAROL MARCUS D'AVIANO. Urodził się 8 grudnia 1985 w Genewie, a 8 września 2012 w Waszyngtonie poślubił KATHLEEN ELŻBIETĘ WALKER (ur. Cincinnati 1986), z którą ma dwie córki:
 - a MARIA STELLA (ur. 11.11.2013).
 - b MAGDALENA (ur. 24.02.2016).
- III KRZYSZTOF HENRYK ALEKSABDER MARIA MARCUS D'AVIANO. Urodził się 2 lutego 1988 w Genewie. Jego żoną została poślubiona 28 grudnia 2012 w Nancy (ślub cywilny) i następnego dnia tamże (ceremonia kościelna) ADELAJDA DRAPÉ-FRISCH (ur. Les Lilas 4.09.1989); mają dwie córki:
 - a KATARZYNA MARIA KRYSTYNA FABIOLA (ur. Genewa 2014).
 - b ZOFIA (ur. 2017).
- III ALEKSANDER HEKTOR MARIA KAROL LEOPOLD MARCUS D'AVIANO. Urodził się 26 września 1990 w Meyrin (Szwajcaria).
- V GABRIELA MARIA PILAR JOLANDA JÓZEFINA SZARLOTTA. Urodziła się 26 marca 1994 w Genewie.
- D MARIA KONSTANCJA ANNA ROSARIO ROBERTA. Urodziła się 19 października 1957 w zamku Beloeil, gdzie 18 czerwca

1994 miał miejsce jej ślub cywilny z FRANCISZKIEM JÓZEFEM GOBERTEM EDWARDEM MARIĄ, KSIĘCIEM VON AUERSPERG-TRAUTSON OD 2002 (ur. Salzburg 11.12.1954), synem Edwarda Karola, księcia von Auersperg-Trautson, oraz jego żony Izabeli, córki Goberta, hrabiego von Aspermont-Lynden; 10 września 1994 w Brukseli zawarli ślub kościelny; dochowali się czworga dzieci.

- 6 RUDOLF SYRINGUS PIOTR KAROL FRANCISZEK JÓZEF ROBERT OTTO ANTONI MARIA PIUS BENEDYKT IGNACJUSZ LAURENCJUSZ JUSTYNIAN MARCUS D'AVIANO. Urodził się 5 września 1919 w rezydencji Villa Prangeis koło Nyon w Szwajcarii. W dzieciństwie przebywał wraz z rodzicami i rodzeństwem w Szwajcarii i na Maderze, a od śmierci ojca (1922) w Hiszpanii i w Belgii. Po niemieckiej inwazji na Belgię w 1940 wyjechał z rodziną do USA, a później do Kanady, gdzie studiował ekonomię. Po wojnie pracował początkowo na Wall Street w Nowym Jorku, a w połowie lat 50. założył plantację kawy w Kongu Belgijskim (obecnie Demokratyczna Republika Konga). W późniejszym czasie został dyrektorem banku w Brukseli i przeniósł się na do Europy. Zmarł 15 maja 2010 w Brukseli i spoczął u boku pierwszej żony w kaplicy Loretańskiej u benedyktynów w Muri.

Małżonki Rudolfa:

1. Poślubiona 22 czerwca 1953 w Tuxedo Park w stanie Nowy Jork:

KSENIA SERGIEJEWNA, córka Sergiusza Aleksandrowicza, hrabiego CZERNYSZEW-BESOBRASOW, oraz jego żony Elżbiety Dymitrownej, córki hrabiego Dymitra Szeremietiewa. Urodzona 11 czerwca 1929 w Paryżu, zginęła w wypadku samochodowym 20 września 1968 w Casteau (Belgia). W 1971 jej szczątki sprowadzono do Szwajcarii i złożono w nowej nekropolii rodzinnej w kaplicy Loretańskiej (Loretokapelle) mieszczącej się w obrębie klasztoru benedyktynów w Muri.

2. Poślubiona 15 października 1971 w bawarskim zamku Ellingen:

ANNA GABRIELA MARIA TERESA KASPARA VON WREDE, córka Karola, 5. księcia von Wrede, i jego żony Zofii, córki Fryderyka,

hrabiego von Schaffgotsch genannt Semperfrei von und zu Kynast und Greiffenstein. Na świat przyszła 11 września 1940 w Pähl.

Potomstwo Rudolfa:

LINIA ARCYKSIĘCIA RUDOLFA

Dzieci z pierwszego małżeństwa (A–D):

A MARIA ANNA SZARLOTTA ZYTA ELŻBIETA REGINA TERESA. Urodziła się 19 maja 1954 w Uccle. 24 listopada 1981 w Woluwe-St-Pierre miał miejsce jej ślub cywilny, a 25 listopada tego roku w Uccle odbyła się kościelna ceremonia jej zaślubin z KSIĘCIEM PIOTREM DYMITROWICZEM GOLICYNEM (ur. Mendoza, Argentyna 25.03.1955), synem księcia Dymitra Władymirowicza Golicyna i jego żony Tatiany Piotrownej, córki Piotra Łopuchina. Dochowali się sześciorga dzieci.

B KAROL PIOTR OTTO SERGIUSZ JÓZEF PAWEŁ LEOPOLD HENRYK. Na świat przyszedł 5 listopada 1955 w Katana (wówczas Kongo Belgijskie), obecnie mieszka i pracuje w Monachium. Żoną Karola Piotra została 27 marca 199 w Frières (ślub cywilny) i 2 maja 1998 w zamku Ellingen (ślub kościelny): ALEKSANDRA ELŻBIETA ZOFIA MARIA KASPARA VON WREDE, córka Karola, księcia von Wrede, oraz jego żony Ingeborgi Hamberger. Urodziła się 12 maja 1970 w Monachium.

Dzieci Karola Piotra i Aleksandry von Wrede (I–II):

I ANTONIA MARIA ZYTA JÓZEFA KASPARA MARKUS D'AVIANO. Urodziła się 31 grudnia 2000 w Monachium.

II WAWRZYNIEC (LORENZ) KAROL MARIA KASPARA MARCUS D'AVIANO. Na świat przyszedł 18 kwietnia 2003 w Monachium.

C SZYMON (SYMEON) KAROL EUGENIUSZ JÓZEF LEOPOLD. Urodził się 29 czerwca 1958 w Katana (wówczas Kongo Belgijskie); z żoną i dziećmi osiadł w Szwajcarii.

Żoną Szymona Austriackiego została 13 lipca 1996 w La Toledana (hiszpańska prowincja Ciudad Real):

MARIA PALOMA DIANA IRENA SYCYLIJSKA, córka Karola, księcia Kalabrii i infanta hiszpańskiego, potomka neapolitań-

sko-sycylijskiej linii dynastii Burbonów, i jego żony Anny, córki Henryka, hrabiego Paryża z orleańskiej linii Burbonów. Urodziła się 5 kwietnia 1967 w Madrycie.

Dzieci Szymona i Marii Sycylijskiej (I–V):

- I JAN RUDOLF ANTONI MARIA. Urodził się 29 października 199 w Hohenems.
 - II LUDWIK CHRYSZTYAN FRANCISZEK MARIA. Urodził się 16 listopada (wedle innych danych 12 lub 20 listopada) 1998 w Grabs.
 - III IZABELA ROCIO MARAVILLAS LOURDES. Urodziła się 14 września 2000 w Grabs.
 - IV SZARLOTTA ADELAJDA TERESA MARIA, urodzona dnia 16 stycznia 2003 w Grabs.
 - V FILIP JÓZEF CHRYSZTYAN MARIA, urodzony 15 stycznia 2007 w Grabs.
- D JAN KAROL LUDWIK KLEMENS MARIA JÓZEF MARCUS D'AVIANO LEOPOLD. Urodził się 11 grudnia 1962 w Brukseli, gdzie zginął w wypadku motocyklowym 29 czerwca 1975. Spoczął w kaplicy Loretańskiej klasztoru benedyktynów w Muri.

Córka z drugiego małżeństwa:

- A KATARZYNA MARIA JOANNA ZYTA ZOFIA KASPARA. Urodziła się 14 września 1972 w Weißenburgu. 4 grudnia 1998 w Woluwe-St-Pierre poślubiła w ceremonii cywilnej, a 9 stycznia 1999 w Gandawie zawarła ślub kościelny z HRABIĄ MAKSYMILIANEM SECCO DI ARAGONA GNUTTI DEI MARCHESI DI FORNOVO (ur. Bruksela 19.07.1967), synem hrabiego Andrzeja Secco di Aragona Gnutti dei Marchesi di Fornovo i jego żony Giusy Muschetti; mają troje dzieci.
- 7 SZARLOTTA JADWIGA FRANCISZKA JÓZEFA MARIA ANTONIA ROBERTA OTTONIA PIA ANNA IGNACJA MARCUS D'AVIANO. Na świat przyszła 1 marca 1921 w pałacyku Villa Prangeis opodal Nyon w Szwajcarii. Socjolog. 21 lipca 1956 r. w Pöcking nad jeziorem Starnberg zawarła ślub cywilny i tam również 25 lipca tego roku odbył się jej ślub kościelny z JERZYM ALEKSANDREM MICHAŁEM FRYDERYKIEM WILHELMEM ALBERTEM TEODOREM FRANCISZKIEM, HRABIĄ VON CARLOW, W 1950 KREOWANYM KSIĘ-

CIEM MEKLEMBURSKIM (ur. Oranienbaum pod Sankt Petersburgiem 5.10.1899, zm. Sigmaringen 6.07.1962), morganatycznym synem Jerzego Aleksandra, księcia meklemburskiego z linii na Strelitz, i jego drugiej żony Natalii, hrabiny von Carlow, córki Fiodora Wonljarzkiego. Pierwszą żoną Jerzego Aleksandra była Irena (zm. 1955), córka Michała Rajewskiego, z którą miał potomstwo. Szarlotta zmarła bezdzietnie 23 lipca 1989 w Monachium i została pochowana w krypcie pod kaplicą Einsiedlerkapelle w dawnym klasztorze w Inzigkofen.

- 8 ELŻBIETA SZARLOTTA ALFONSA KRYSZYNA TERESA ANTONIA JÓZEFA ROBERTA OTTONIA FRANCISZKA IZABELA PIA MARCUS D'AVIANO. Urodziła się jako pogrobowiec 31 maja 1922 w pałacu El Pardo pod Madrytem, gdzie przez pewien czas mieszkała rodzina zmarłego cesarza Karola. 12 września 1949 w zamku Lignières poślubiła HENRYKA KAROLA WINCENTEGO MARIĘ BENEDYKTA JUSTYNA, KSIĘCIA VON UND ZU LIECHTENSTEIN, PANA WALDSTEINU (ur. Graz 5.08.1916, zm. Wiedeń 17.04.1991), syna Alfreda Romana, księcia von und zu Liechtenstein, pana na Waldsteinie, i jego żony Teresy Marii, córki Maurycego, księcia zu Oettingen-Oettingen und Oettingen-Wallerstein; mieli pięcioro dzieci. Elżbieta zmarła 7 stycznia 1993 w Grazu i spoczęła u boku męża na cmentarzu w Übelbach koło Waldsteinu.

24.II.2018